

Gemeente Mook en Middelaar

Op weg naar een blijvend veilige gemeente
Integraal Veiligheidsbeleid en uitvoeringsprogramma
Gemeente Mook en Middelaar 2019 en verder

Door het college van b&w vastgesteld op 11 juni 2019
Ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad op 4 juli 2019

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Samenvatting	4
1. Inleiding	
1.1 Het IVP als onderdeel van de reguliere sturingscyclus	6
1.2 Bovenlokale beleidskaders	6
1.3 Reikwijdte Integraal Veiligheidsbeleid en samenhang met andere beleidsplannen	7
1.4 Investeren vs beheer	7
1.5 Uitgangspunten	8
2. Integraal veiligheidsbeleid	
2.1 Visie	9
2.2 Doelstellingen	10
2.3 De prioriteiten	10
2.3.1 Aanpak geweldsdelicten / misdrijven met een grote impact (High Impact Crimes)	10
2.3.2 Aanpak georganiseerde en/of ondermijnende criminaliteit	11
2.3.3 Verdere versterking ketenregie en aanpak zorg en veiligheidsthema's	14
2.3.3.1 Aanpak problematiek rond mensen met verward en/of overlastgevend gedrag	14
2.3.3.2 Aanpak jeugd in relatie tot overlast en middelengebruik	16
2.3.4 Veelvoorkomende delicten en "kleine ergernissen"	18
2.3.5 Hulpdiensten in de buurt	19
2.3.6 Doorontwikkeling ondersteunende organisatie en sturing	21
Bijlage 1. Uitvoeringsprogramma en benodigde capaciteit en financiën	23
Bijlage 2: Lijst van afkortingen en begrippen	27
Bijlage 3: Landelijke veiligheidsagenda	28
Bijlage 4: Ketenpartners	29
Bijlage 5: Wetgeving en overige beleidsdocumenten	31
Bijlage 6: Kenmerken Gemeente Mook en Middelaar van invloed op IVB	32
Bijlage 7: Ondersteunende politiecijfers Gemeente Mook en Middelaar	34

Voorwoord

De zorg voor veiligheid is een van oudsher een kerntaak van de overheid. Op lokaal niveau heeft de gemeente daarin een belangrijke verantwoordelijkheid. Die verantwoordelijkheid dragen we samen met vele partners, waaronder politie, Openbaar Ministerie, de Veiligheidsregio, inwoners, instellingen en ondernemers. De overheid kan het niet alleen en moet dat ook niet willen. Veiligheid heeft een directe relatie met veel andere beleidsterreinen. Gezamenlijk treden we op, nemen we maatregelen, zetten instrumenten in waar nodig, bedenken nieuwe creatieve oplossingen en leggen verbindingen met flankerend beleid. De regierol ligt bij de gemeente voor het verbinden, initiëren, inspireren en bewaken van acties en doelstellingen op gebied van openbare orde en veiligheid.

Veiligheid is veel omvattend en gaat om zaken waar inwoners dagelijks (bewust en onbewust) mee te maken krijgen. Denk daarbij aan veiligheid tijdens evenementen of de wetenschap dat de brandweer op tijd arriveert bij een brand en een ambulance op tijd arriveert bij een ongeval, maar ook delicten zoals fietsendiefstal, woninginbraak, geweldpleging en de (on)zichtbare effecten van drugscriminaliteit. Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een aantrekkelijke woon-, werk- en leefgemeente en voor een goede economische en sociale ontwikkeling. De gemeente moet niet alleen feitelijk veilig zijn, maar inwoners moeten zich ook veilig voelen.

Voor u ligt het Integraal Veiligheidsbeleid van de Gemeente Mook en Middelaar. In dit beleidsdocument staat beschreven waarop we binnen de gemeente (extra) inzetten en met onze inwoners en externe partners de komende jaren samenwerken om de veiligheid en leefbaarheid in Mook en Middelaar te behouden en daar waar mogelijk te vergroten. Samen op weg naar een blijvend veilige gemeente Mook en Middelaar!

Samenvatting

Samen op weg naar een blijvend veilige gemeente Mook en Middelaar

We willen een gemeente zijn waarin we plezierig met elkaar wonen, werken en verblijven in een duurzame leefomgeving met een goede gezondheid. Een belangrijke randvoorwaarde hiervoor is dat inwoners van de gemeente Mook en Middelaar veilig zijn en zich veilig voelen. Daarvoor is het nodig dat het in de gemeente veilig is: fysiek veilig, sociaal veilig, verkeersveilig en hoogwaterveilig. Veiligheid kun je nooit 100% garanderen. Op lokaal niveau werken we samen met onze inwoners en ketenpartners op gebied van veiligheid en zorg aan een zo goed mogelijke bescherming van alle bewoners van de gemeente. Zoals in het coalitieakkoord uit 2018 verwoord, is er gelukkig ook het gevoel dat je in onze gemeente 's avonds veilig over straat kunt lopen. Er zijn echter wel aandachtspunten op het terrein van openbare orde en veiligheid. Zo zijn er gebieden waar inwoners vragen om aandacht voor hangjeugd, slecht verlichte plaatsen, rommel en graffiti. Maar ook parkeeroverlast en verkeersveiligheid zijn regelmatig terugkerende aandachtspunten die we binnen de gemeente vanuit het coalitieakkoord en als onderdeel van het collegeprogramma willen aanpakken.

Uit o.a. bevraging van het burgerpanel en aandacht die bewoners van onze gemeente hebben gevraagd voor een aantal incidenten blijkt dat inwoners in het bijzonder de zogenaamde "High Impact Crimes" (HIC-feiten) als sterk negatief ervaren. HIC is een verzamelnaam voor ingrijpende delicten die vaak grote gevolgen hebben voor het veiligheidsgevoel van mensen. Het gaat dan om strafbare feiten als bijv. woninginbraken, mishandeling, bedreiging, overvallen, straatroven en andere geweldsdelicten. Verder is de steeds sterkere nadruk in de afgelopen jaren op de gemeentelijke regierol en de inzet van bestuursrechtelijke instrumenten bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondermijning van invloed op de taken van de gemeente op gebied van veiligheid. Een onderwerp waar veel inwoners weinig zicht op hebben en gelukkig niet dagelijks mee te maken hebben, maar dat desondanks van grote invloed is op onze maatschappij als geheel en op incidenteel niveau grote effecten voor onze eigen inwoners kan hebben. Denk hierbij aan brand door een hennepplantage of XTC-lab, vervuiling en verontreiniging van onze omgeving en daarmee gepaarde veiligheidsrisico's door drugsdumpingen, gevoel van onveiligheid door drugsdealen vanuit een huis of op straat of de aanwezigheid van (leden van) Outlaw Motor Gangs (OMG). Veel van deze onderwerpen spelen in vrijwel alle Nederlandse gemeenten en zijn een bron van zorg.

Ook relatief nieuw en van invloed op het veiligheidsbeleid en onze inzet zijn de ontwikkelingen op gebied van sociale veiligheid. Met de decentralisatie van Rijkstaken naar de gemeente heeft de gemeente de taken m.b.t. beschermd wonen, de aanpak rondom personen met verward gedrag (ook wel "personen met een psychische kwetsbaarheid" genoemd) en de daarmee soms gepaarde openbare orde en woonoverlast problematiek op het bord gekregen. Op dat gebied zijn er ook ontwikkelingen op gebied van de "Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)" die van invloed zijn op onze rol en taken op gebied van veiligheid en zorg binnen de gemeente. Thema's die met schaarste van capaciteit bij politie en het Openbaar Ministerie in onze regio nog eens extra aandacht vragen van onze gemeente zowel beleidsmatig als wat betreft coördinatie en casusregie. Zeker ook gezien onze ligging en dubbele oriëntatie ten opzichte van onze veiligheidspartners zoals politie, Openbaar Ministerie en Veiligheidsregio in Limburg en onze zorgpartners in het Rijk van Nijmegen en de daarmee gepaarde uitdagingen op gebied van effectieve samenwerking en informatie-uitwisseling.

We hebben dus altijd te maken met veel andere partijen waarmee moet worden samengewerkt. Veiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal en samenwerken met onze inwoners en "samenredzaamheid" (zoals verwoord in de Toekomstvisie Mook en Middelaar 2030) zijn belangrijke sleutelwoorden die deze inzet richting geven. Hiervoor is, zoals in het coalitieakkoord gesteld, een zichtbare en benaderbare gemeente en het verder vergroten van inwonerparticipatie van belang. In het collegeprogramma 2018 – 2022 is met het oog op bovenstaande ontwikkelingen en intenties dan ook opgenomen en vastgesteld dat er o.a. extra geïnvesteerd moet worden op gebied van de gemeentelijke beleids- en regiefunctie op gebied van Openbare Orde en Veiligheid. Daarnaast is aangegeven dat de minimumvariant aan toezicht en handhaving dient te worden uitgebreid, mede om aandacht te kunnen geven aan "ergernissen" en leefbaarheidsproblematiek in onze gemeente. Met deze investeringen kunnen we inzetten op de in het voorliggende veiligheidsbeleid gestelde prioriteiten en op gemeentelijk niveau de ontwikkelingen op gebied van openbare orde en zorg- en veiligheid effectief doorvoeren. Daarmee streven we na om het niveau van veiligheid en leefbaarheid in Mook en Middelaar de komende jaren te behouden en waar mogelijk te vergroten.

Doelen

- Voorkomen dat criminaliteit door nieuwe trends als ondermijnende drugscriminaliteit toeneemt;
- Blijvend hoog niveau van veiligheidsgevoel nastreven;
- Adequate directe aanpak van ongewenst gedrag en complexe zorg- en veiligheidsproblematiek (overlast en criminaliteit) om deze te doen stoppen danwel escalatie te voorkomen

De 6 beleidsprioriteiten

1. **Gewelddelicten / misdrijven met een grote impact** (*High Impact Crimes*¹) (thema's: woninginbraken, overvallen en straatroven (diefstal met geweld) en overige gewelddelicten met grote materiële en/ of immateriële schade).

Ambitie:

We verbeteren zowel de objectieve als subjectieve veiligheid verder door de slachtofferkans te beperken, de pakkans te vergroten en de aangiftebereidheid onder slachtoffers te verhogen. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor de kwetsbare doelgroepen en mensen met een verhoogde slachtofferkans.

2. **Georganiseerde en/of ondermijnende criminaliteit** (thema's: drugsproductie en -handel, mensenhandel en arbeidsuitbuiting, fraude en witwassen en cybercrime).

Ambitie:

We brengen een professionaliseringsslag aan in de aanpak van ondermijning, met een betere inzet van (nog door te ontwikkelen) bestuursrechtelijke instrumenten en handhavingsactiviteiten. We gaan structureel en intensiever samenwerken binnen de gemeente over vakgebieden heen en organiseren op regionaal niveau verbeterd de samenwerking met ketenpartners; één weerbare en georganiseerde overheid tegen (georganiseerde) criminelen.

3. **Verdere versterking ketenregie en aanpak zorg en veiligheidsthema's** (thema's: problematiek rond personen met verward en/of overlastgevend gedrag en jeugd in relatie tot overlast en middelengebruik)

Ambitie:

We beperken zo veel mogelijk het risico dat iemand tussen wal en schip terecht komt door tijdig, met onze partners, de juiste hulp en ondersteuning aan te bieden. Daarmee beperken we ontstane overlast en veiligheidsrisico's en proberen we die in de toekomst te voorkomen. Daartoe zetten we in op het zo optimaal laten functioneren van de zorg- en veiligheidsketen. We investeren zodanig in jeugd dat ongewenst overlast gevend gedrag 'duurzaam' vermindert en de focus meer komt te liggen op perspectief en een goede relatie tussen buurt en jongeren.

4. **Veelvoorkomende delicten en "kleine" ergernissen** (thema's; aanscherping van toezicht en handhaving en van repressie naar preventie)

Ambitie:

We scherpen toezicht en handhaving aan en investeren bij de actualisatie van het VTH-beleid op extra toezicht- en handhavingscapaciteit om zo actiever op te kunnen treden tegen overtredingen en onwenselijke situaties. Daarnaast vergroten we het naleefgedrag door inzet op communicatie over regels en willen daarmee inzetten op een beweging van repressieve- naar preventieve acties.

5. **Hulpdiensten in de buurt** (thema's: aanwezigheid politie, brandweer en ambulance)

Ambitie:

We willen dat de hulpdiensten, zoals politie, brandweer en ambulance, snel ter plaatse zijn op het moment dat er van deze diensten gebruik moet worden gemaakt. We vinden dat de hulpdiensten letterlijk en figuurlijk in de buurt moeten zijn. Daar maken we ons sterk voor.

6. **Doorontwikkeling organisatie en sturing** (thema's: informatiepositie en intelligence, dossieropbouw, informatievoorziening en communicatie)

Ambitie:

We willen op basis van duiding van objectieve cijfers en de meting van subjectieve veiligheid kunnen communiceren over het veiligheidsniveau in de gemeente en de verschillende wijken. We maken trends en ontwikkelingen hierin inzichtelijk en duiden deze, afgezet tegen andere gemeenten en de landelijke stand van zaken. We benutten de informatie die binnen onze gemeente aanwezig is om, samen met onze ketenpartners, veiligheidsissues zo effectief mogelijk aan te pakken met de beschikbare schaarse capaciteit.

¹ Zie bijlage 1: lijst van afkortingen en begrippen

1. Inleiding

1.1 Sturing op het Integraal Veiligheidsplan (IVP)

De raad stelt het beleidskader vast en geeft sturing op beleidsniveau (het "wat")

In de Politiewet 2012 staat dat de gemeenteraad minstens één keer per vier jaar een veiligheidsbeleid vaststelt met de visie, strategische doelen, uitgangspunten en prioriteiten op het gebied van veiligheid. De gemeenteraad heeft daarmee een middel om te sturen op het lokale veiligheidsbeleid. Het voorliggende Integrale Veiligheidsbeleid voor de gemeente Mook en Middelaar, met na vaststelling de vertaalslag naar een uitvoeringsprogramma, bedden we vanaf 2019 in binnen de reguliere cyclus van begroting, zomerrapportage en jaarrekening. Wanneer nieuwe (strategische) ontwikkelingen en trends op landelijk, regionaal of lokaal niveau om (tussentijdse) bijsturing vragen of de input van inwoners, bijvoorbeeld middels het tweejaarlijkse TIP-burgerpanel, of ketenpartners daartoe leiden, worden koerswijzigingen op het gemeentelijke integraal veiligheidsbeleid en de daarmee gemoeide financiën via deze cyclus voorgelegd en, indien wenselijk, vastgesteld. De evaluatie van het beleidskader en herijking van de gemaakte keuzes vinden daarmee continue plaats. Eventuele aanscherping of aanvulling van beleidsindicatoren worden daarmee ook middels de reguliere cyclus ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Hiermee wordt het Integraal Veiligheidsbeleid, met het daarbij behorende uitvoeringsprogramma, een dynamisch en flexibel document.

Het college stelt het uitvoeringsprogramma vast en geeft sturing aan de uitvoering (het "hoe")

Nadat het beleidskader is vastgesteld, wordt deze per prioriteit uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma. Hierin worden de prioriteiten en wat we willen doen vertaald naar hoe de beleidskaders uitgevoerd worden. Het programma biedt enerzijds voldoende ruimte voor maatwerk; de veiligheidsthema's doen zich bijvoorbeeld niet in alle wijken, buurten of kernen in dezelfde mate voor. Anderzijds is het van belang dat er genoeg ruimte is om flexibel te kunnen inspringen op acute veiligheidsproblemen en casuïstiek. Het college stelt het uitvoeringsprogramma vast en stuurt op de voortgang. Bij met name de zomerrapportage en de jaarrekening oefent de gemeenteraad zijn controlerende op de uitvoering uit.

Richtinggevende input voor het Integraal Veiligheidsbeleid

In dit Integraal Veiligheidsbeleid van de gemeente Mook en Middelaar staan de strategische doelen die vanaf 2019 op het gebied van veiligheid nagestreefd worden en de prioriteiten die daarbij gesteld worden. Voor de samenstelling van dit plan zijn de ambities uit de begroting richtinggevend. Het Integraal Veiligheidsbeleid is verder tot stand gekomen op basis van input verkregen vanuit inwoners middels een (kwalitatieve) bespreking met leden van de diverse fracties vanuit de gemeenteraad samen met afgevaardigden per wijk- of dorpsraad en een (kwantitatieve) enquête onder leden van het verder in ontwikkeling zijnde burgerpanel (TIP). Daarnaast is er gebruik gemaakt van objectieve en subjectieve gegevens van politie en Openbaar Ministerie (OM), beschikbare lokale cijfers en inzichten, gesprekken met een vertegenwoordiging van de basisteampolitie, gegevens van het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) en informatie van gemeentelijke stakeholders. Op deze manier is een actueel beeld geschetst van de huidige veiligheidssituatie in de gemeente. Op basis van deze veiligheidsanalyse zijn samen met deze partners en inwoners opgaven en prioriteiten bepaald en/of thema's benoemd.

1.2 Bovenlokale beleidskaders

Het lokale Integraal Veiligheidsbeleid van de gemeente Mook en Middelaar staat in nauwe samenhang met de Landelijke Veiligheidsagenda en de (regionale) veiligheidsprioriteiten van de Politie Eenheid Limburg en onze andere ketenpartners². De thema's in de (beleids)plannen van deze veiligheidspartners worden, waar bestuurlijk afgesproken, regionaal en/of landelijk aangepakt. De thema's komen ook in meer of mindere mate voor in onze eigen gemeente.

De in de Landelijke Veiligheidsagenda³ zijn de volgende doelstellingen benoemd waarop landelijke afspraken zijn gemaakt:

- ondermijning
- cybercrime en online kindermisbruik
- mensenhandel en
- executie van straffen, gericht op "onvindbaren".

² Zie bijlage 3: ketenpartners

³ Zie bijlage 2: landelijke veiligheidsagenda

Thema's waar op regionaal niveau aandacht en invulling aan wordt gegeven, al dan niet versterkt op lokaal niveau (hierop zijn geen nieuwe of aanvullende landelijke afspraken gemaakt) zijn:

- bestrijding van terrorisme en extremisme
- high impact crimes en mobiel banditisme (d.w.z. internationaal rondtrekkende criminele groepen)
- kindermishandeling en huiselijk geweld en
- personen met verward gedrag.

De politie Eenheid Limburg gebruikt vanaf 2019 alle lokale Integrale Veiligheidsplannen van de verschillende gemeenten als input voor haar Regionale Veiligheidsplan 2020 - 2023 (bottom-up i.p.v. enkel top-down). Daarnaast zijn het Integraal Veiligheidsbeleid en het uitvoeringsprogramma sturingsmiddelen voor de andere regionale samenwerkingspartners zoals het Regionale Informatie en Expertise Centrum (RIEC), het Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord (ZVHLN), de Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN) en de lokale ketenpartners.⁴

1.3 Reikwijdte Integraal Veiligheidsbeleid en samenhang met andere lokale plannen

Het gemeentelijk veiligheidsterrein kent een sociaal en een fysiek deel.

Sociale veiligheid

Het sociale deel betreft, in algemene zin, de veiligheid rond sociale (intermenselijke) relaties en activiteiten en heeft betrekking op dreigingen, overlast en criminaliteit veroorzaakt door mensen onderling. In die zin is er een directe relatie met de beleidsterreinen binnen het sociaal domein. Om preventie, vroegsignalering, begeleiding en ondersteuning van kwetsbare mensen op gebied van (gezondheids-)zorg, jeugd, welzijn en onderwijs nader vorm en inhoud te geven, wordt er integraal samengewerkt (zie voor toelichting bij 1.5 uitgangspunten). De focus ligt hierbij op het voorkomen van risico's op veiligheidsproblemen voor henzelf en hun omgeving, escalatie voor te zijn en integraal aan te pakken met preventieve en repressieve maatregelen. In het Integraal Veiligheidsbeleid komt deze relatie expliciet naar voren als onderdeel van het thema zorg en veiligheid, bijvoorbeeld als het gaat om "verwarde personen", jeugdoverlast en woonoverlast.

Fysieke veiligheid

Fysieke veiligheid gaat over de bedreiging van gezondheid en goederen als gevolg van risico's die kunnen optreden in de natuurlijke, gebouwde, technologische en sociaal maatschappelijke omgeving, in de infrastructuur en vitale voorzieningen en op gebied van gezondheid. Samenwerking met andere gemeenten is noodzakelijk omdat deze thema's vrijwel altijd vragen vaak om regionaal overschrijdende inzet. Door samen te werken op het gebied van fysieke veiligheid is de voorbereiding op incidenten en crisis zo optimaal mogelijk en wordt de kans op en de impact van een daadwerkelijk incident beperkt.

Van alle onderdelen in het brede spectrum van veiligheid zijn een aantal thema's wél vertaald naar het beleidskader en uitvoeringsprogramma van dit Integraal Veiligheidsbeleid. Er zijn echter ook een aantal thema's, voornamelijk m.b.t. fysieke veiligheid, opgenomen in andere lokale (beleids)plannen, zoals

- Beleids- en uitvoeringsplan Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH) gemeente Mook en Middelaar (met een belangrijke rol voor de RUD Noord Limburg),
- beleidsplannen van regionale samenwerkingsverbanden en verbonden partijen, zoals
 - het regionaal mobiliteitsplan Noord Limburg (verkeersveiligheid) en
 - het regionaal beleidsplan van de VRLN.

Het Integraal Veiligheidsbeleid en de uitvoering ervan is dan ook zoveel mogelijk in samenhang met deze beleidsstukken en plannen opgesteld.

1.4 Investeren versus beheer

Het Integraal Veiligheidsbeleid richt zich met het prioriteren van beleidsthema's, vooral op de doorontwikkeling van of intensivering op specifieke onderwerpen. De geprioriteerde thema's zijn onderwerpen die we voor de komende jaren cruciaal vinden en waarvan we dan ook extra aandacht aan besteden in beleid en aanpak. Het stellen van prioriteiten wil niet zeggen dat niet geprioriteerde onderwerpen worden genegeerd. Voor deze onderwerpen wordt het bestaande basisniveau gehandhaafd

⁴ Zie bijlage 3: ketenpartners

(“going concern”). We treden verder, waar nodig, op incidentniveau op en we voeren op lokaal niveau beheersmatige activiteiten uit die volgen uit regionale en landelijke afspraken. Denk hierbij aan:

- op gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing in “de koude fase” regionale werkgroepen ondersteunen en nieuw beleid op lokaal niveau implementeren n.a.v. wijzigingen in wetgeving, bijv. op gebied van evenementenveiligheid en natuurbrandbeheersing
- voor de “warme fase” van rampenbestrijding en crisisbeheersing op lokaal niveau capaciteit leveren aan de crisisorganisatie en kennis en ervaring op peil houden door deelname aan regionale opleidingen en het organiseren van lokale oefeningen
- het up-to-date houden van ondersteunende middelen als noodcommunicatiemiddelen, bluswatervoorzieningen en noodaggregaten
- het ondersteunen van landelijke en regionale activiteiten op lokaal niveau, zoals oefeningen en voorlichting in het kader van brandveilig leven, activiteiten ter enthousiasmering van nieuwe vrijwilligers voor brandweer en AED en overige preventieactiviteiten in het kader van bijv. de Week van de Veiligheid
- het uitvoeren van taken op openbare orde en veiligheid voortvloeiend uit de APV en onze toezicht- en handhavingstaken, als het borgen van veiligheid bij evenementen, zorgen voor een springlocatie voor explosieven, de ophaalfunctie van afgedankte fietsen en de opvang van (gevonden) (zwerf)dieren

1.5 Uitgangspunten

Hoe gaan we te werk om deze ambities waar te maken? Wat kenmerkt onze inzet op de geprioriteerde beleidsthema's?

Regie

We voeren als gemeente consequent de regie, brengen partijen bij elkaar, bevorderen en bewaken gezamenlijke aanpak, leggen verbindingen met flankerend beleid. We hebben het overzicht, anticiperen op nieuwe opgaven, interveniëren waar het niet goed loopt. We coördineren en inspireren, zijn zichtbaar en alert, gericht op resultaat.

Integraal werken, met het accent op preventie

Integraal samenwerken betekent dat er vanuit het perspectief van de inwoner samenhang is in de aanpak tussen verschillende leefgebieden en vraagstukken. Vanuit organisatorisch perspectief wil dit zeggen dat professionals samenwerken met op elkaar afgestemde processen, werkwijzen en expertise om tot een gezamenlijk plan voor de betreffende inwoner of problematiek te komen. We zoeken altijd passende combinaties van preventie en repressie, met gebruikmaking van de mogelijkheden van partners en oog voor wat er al in uitvoering is. Het accent ligt waar mogelijk op preventie - we willen als het ware “meer naar de voorkant”, investeren in de basis en risico's beheersen. Maar waar nodig schalen we op en grijpen we in. We hebben de “achterkant” op orde. Integraal werken en daarmee afstemmen en samenwerken met verschillende partners kost per definitie meer menskracht en investering aan de voorkant en een sterke invulling van de regio. Het heeft echter, als het goed wordt gedaan, een duurzamer effect en levert uiteindelijk meer op door niet meer alleen maar “brandjes” te blussen en op incidenten te hoeven acteren. Pro-actief handelen en preventie betalen zich als het ware terug.

Informatie gestuurd

We werken op basis van solide informatie: informatie over risicovolle situaties en casuïstiek, voortgang van de aanpak en informatie over trends en ontwikkelingen in het veiligheidsbeeld in onze gemeente. Daardoor zijn keuzes en acties mogelijk, kunnen we koers houden én tijdig bijsturen. We realiseren de benodigde instrumenten en voorzieningen en maken daarbij effectief gebruik van de informatie die reeds “in huis” is. Waar nodig wordt informatie gedeeld, waarbij privacyvereisten in acht worden genomen.

Een zichtbare en benaderbare gemeente met inzet op inwonerparticipatie

Bij elk thema of vraagstuk stellen we ons de vraag welke rol inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners kunnen hebben (of reeds hebben). Dit doen we in afstemming met deze partners zelf en in wisselwerking met flankerend beleid. We hanteren als uitgangspunt het wijk- c.q. dorpsgericht werken, inwonerparticipatie en investering in bewustwording bij inwoners en ondernemers. Daarbij wordt effectief gebruik gemaakt van de kennis en betrokkenheid van inwoners, onder andere middels contacten met onze dorps- en wijkraden en organisaties (zoals bijv. ouderen). Inwoners worden betrokken bij plannen, gestimuleerd en ondersteund bij eigen initiatieven om veiligheid in onze gemeente te vergroten en weten waar ze hun signalen en informatie op gebied van (on)veiligheid en openbare orde problematiek kunnen neerleggen. De inzet van whatsapp-(buurt)groepen, maar ook de actieve betrokkenheid van en relatie

(met name het wekelijkse inloopspreekuur) van onze wijkagent(en) zijn daarvan voorbeelden die breed worden gewaardeerd.

Verbinding zorg en veiligheid

Veel vraagstukken vergen verbinding van zorg en veiligheid: via combinaties van interventies vanuit beide ketens kan een integrale, probleemgerichte aanpak gerealiseerd worden. Daarmee kan escalatie of herhaling (recidive) voorkomen worden. Sinds de overheveling van zorgtaken op gebied van WMO en jeugd naar de gemeente zijn we beter in staat regie te voeren op het snijvlak van zorg en veiligheid. We doen dat, creëren toepasselijke werkvormen, maken afspraken met partners over onder meer op- en afschaling van casuïstiek en informatiedeling, leggen lokaal en bovenlokaal de benodigde verbindingen. Het mag duidelijk zijn dat deze gedecentraliseerde taken van het rijk naar gemeenten ook op het snijvlak van zorg en veiligheid meer capaciteit vergen dan in het verdere verleden.

Instrumentarium op orde

Veiligheid is een coproductie, maar als gemeente blijven we om te beginnen ons huiswerk doen om bij te blijven bij tal van veranderingen. We implementeren nieuwe bevoegdheden en instrumenten (zoals de Wet aanpak woonoverlast en bestuurlijke maatregelen voor de aanpak van ondermijning) en integreren die in de bredere aanpak. Waar nodig passen we de organisatie hierop aan.

2 Integraal Veiligheidsbeleid

2.1 Visie

We willen een gemeente zijn waarin we plezierig met elkaar wonen, werken en verblijven in een duurzame leefomgeving met een goede gezondheid. Een belangrijke randvoorwaarde hiervoor is dat inwoners van de gemeente Mook en Middelaar veilig zijn en zich veilig voelen. Daarvoor is het nodig dat het in de gemeente veilig is: fysiek veilig, sociaal veilig, verkeersveilig en hoogwaterveilig. Veiligheid kun je nooit 100% garanderen. We leven overigens gelukkig in één van de veiligste landen ter wereld. Op lokaal niveau werken we samen met onze inwoners en ketenpartners op het gebied van veiligheid en zorg aan een zo goed mogelijke bescherming van alle bewoners van de gemeente.

Zoals in het coalitieakkoord uit 2018 verwoord, is er gelukkig ook het gevoel dat je in onze gemeente 's avonds veilig over straat kunt lopen. Er zijn echter wel aandachtspunten op het terrein van openbare orde en veiligheid. Zo zijn er gebieden waar inwoners vragen om aandacht voor hangeugd, slecht verlichte plaatsen, rommel en graffiti. Maar ook parkeeroverlast en verkeersveiligheid zijn regelmatig terugkerende aandachtspunten die we binnen de gemeente vanuit het coalitieakkoord en als onderdeel van het collegeprogramma willen aanpakken.

Vanuit de inwoners worden in het bijzonder de zogenaamde “High Impact Crimes” (HIC-feiten) als sterk negatief ervaren. Het is een verzamelnaam voor ingrijpende delicten die vaak grote gevolgen hebben voor het veiligheidsgevoel van mensen. Het gaat dan om strafbare feiten als woninginbraken, mishandeling, overvallen en straatroven. Verder is de steeds sterkere nadruk in de afgelopen jaren op de gemeentelijke regierol en de inzet van bestuursrechtelijke instrumenten bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondermijning van invloed op de taken van de gemeente op gebied van veiligheid. Een onderwerp waar veel inwoners weinig zicht op hebben en gelukkig niet dagelijks mee te maken hebben, maar dat desondanks van grote invloed is op onze maatschappij als geheel en op incidenteel niveau grote effecten voor onze eigen inwoners kan hebben. Denk hierbij aan brand door een hennepplantage of XTC-lab, vervuiling en verontreiniging van onze omgeving en daarmee gepaarde veiligheidsrisico's door drugsdumpingen, gevoel van onveiligheid door drugsdeals vanuit een huis of op straat of de aanwezigheid van (leden van) Outlaw Motor Gangs (OMG). Veel van deze onderwerpen spelen in vrijwel alle Nederlandse gemeenten en zijn een bron van zorg. We schrikken soms van de omvang van deze criminaliteit. Bijv. toen bekend werd dat op basis van onderzoek naar synthetische drugs (zoals speed en XTC) de omvang van alleen al deze handel in ons land op basis van wetenschappelijk onderzoek van de Politieacademie financieel werd ingeschat voor een bedrag van minimaal 19 miljard euro per jaar. Ter illustratie: dit bedrag is hoger dan de jaaromzet van bedrijven als Philips of Albert Heijn.

Ook relatief nieuw en van invloed op het veiligheidsbeleid en onze inzet zijn de ontwikkelingen op gebied van sociale veiligheid. Met de decentralisatie van Rijkstaken naar de gemeente heeft de gemeente de taken m.b.t. beschermd wonen, de aanpak rondom personen met verward gedrag (ook wel “personen met een psychische kwetsbaarheid” genoemd) en de daarmee soms gepaarde openbare orde en

woonoverlast problematiek op het bord gekregen. Op dat gebied zijn er ook ontwikkelingen op gebied van de “Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ)” die van invloed zijn op onze rol en taken op gebied van veiligheid en zorg binnen de gemeente. Thema’s die met schaarste van capaciteit bij politie en het Openbaar Ministerie in onze regio nog eens extra aandacht vragen van onze gemeente zowel beleidsmatig als wat betreft coördinatie en casusregie. Zeker ook gezien onze ligging en dubbele oriëntatie ten opzichte van onze veiligheidspartners zoals politie, Openbaar Ministerie en Veiligheidsregio in Limburg en onze zorgpartners in het Rijk van Nijmegen en de daarmee gepaarde uitdagingen op gebied van effectieve samenwerking en informatie-uitwisseling.

Veiligheid is en blijft een verantwoordelijkheid van ons allemaal en samenwerken met c.q. participatie van onze inwoners en “samenredzaamheid” (zie Toekomstvisie Mook en Middelaar 2030) zijn belangrijke sleutelwoorden die deze inzet richting geven. Hiervoor is, zoals in het coalitieakkoord gesteld, een zichtbare en benaderbare gemeente en het verder vergroten van inwonerparticipatie van belang.

2.2 Doelstellingen

De algemene doelen op gebied van veiligheid zijn⁵:

- Voorkomen dat criminaliteit door nieuwe trends als ondermijnende drugscriminaliteit toeneemt;
- Blijvend hoog niveau van veiligheidsgevoel nastreven;
- Adequate directe aanpak van ongewenst gedrag en complexe zorg- en veiligheidsproblematiek (overlast en criminaliteit) om deze te doen stoppen danwel escalatie te voorkomen

Beleidsindicatoren en cijfers

We hebben in het veiligheidsbeleid beleidsindicatoren opgenomen en hierbij cijfers genoemd. Hiermee zou je normaalgesproken in een grotere gemeente de effecten van investeringen op de thema’s uit het Integraal Veiligheidsbeleid kunnen meten. Echter alleen uitgaan van cijfers in een kleine gemeente als Mook en Middelaar is te beperkt, gezien “de wet van de kleine getallen”. Er hoeft maar iets te gebeuren of de cijfers in een nieuw jaar geven een ander beeld, bijv. een nacht slachtoffer zijn van mobiel banditisme kan daarvoor al voldoende zijn. Het gaat er dan ook meer om wat er achter die cijfers schuilgaat dan sec die getallen. We hebben ervoor gekozen de indicatoren en cijfers wel op te nemen om inzage te geven in het aantal daadwerkelijk geregistreerde incidenten en daarmee soms gepaarde onderliggende casuïstiek waarop integraal wordt ingezet door alle ketenpartners op gebied van zorg- en veiligheid.

De beleidsindicatoren worden nog aangevuld en aangescherpt bij de doorontwikkeling van de ondersteunende organisatie en sturing (prioriteit 6, zie paragraaf 2.3.6).

2.3 Prioriteiten

De volgende strategische thema’s zijn geprioriteerd vanaf 2019:

1. Gewelddelicten / misdrijven met een grote impact (High Impact Crimes)
2. Aanpak georganiseerde en/of ondermijnende criminaliteit
3. Verdere versterking ketenregie en aanpak zorg en veiligheidsthema’s
4. Hulpdiensten in de buurt
5. Veelvoorkomende delicten en “kleine” ergernissen
6. Organisatie en sturing

2.3.1 Aanpak gewelddelicten / misdrijven met een grote impact (High Impact Crimes)

High Impact Crimes (HIC) zijn, zoals eerder is aangegeven, delicten die een grote impact (kunnen) hebben op slachtoffers van deze delicten, de directe omgeving van het slachtoffer en de samenleving als geheel. Het gaat om woninginbraken, overvallen en straatroven (diefstal met geweld), mishandeling en bedreigingen. Deze delicten veroorzaken grote materiële en/ of immateriële schade. Bij woninginbraak gaat het om alle vormen van woninginbraak zoals diefstallen met braak, babbeltuics en insluipingen. Overvallen en straatroven zijn vermogensdelicten waarbij daders geweld gebruiken om hun doel te bereiken. Naast deze delicten kunnen ook andere gewelddelicten als HIC worden aangemerkt.

⁵ Zoals ook opgenomen in de begroting

Waarom is het een prioriteit?

Ook al komt het verhoudingsgewijs met andere vraagstukken en incidenten in onze gemeente relatief weinig voor, toch willen we inzetten op High Impact Crimes. Bij deze geweldsdelicten / misdrijven met een grote impact gaat het namelijk om veiligheidsproblemen met grote maatschappelijke, sociale en individuele gevolgen. Plegers van HIC-feiten veroorzaken veel schade en overlast, zowel materieel als immaterieel;

- Het plegen van een HIC-feit als woninginbraak kan verder een opstap zijn naar zwaardere criminaliteit
- Specifiek voor de gemeente Mook en Middelaar is de “goede” bereikbaarheid (grenzend aan Duitsland en goede uitvalswegen A73), het relatief grote buitengebied en natuuroppervlak met minder sociale controle en het hoge percentage tijdelijk recreatief verblijf rond de Mookerplas. Deze combinatie van kenmerken maakt de gemeente aantrekkelijk voor rondtrekkende criminelen: het zogenaamde mobiel banditisme
- De verschuiving van de focus van criminelen van woninginbraak naar cybercriminaliteit (ook wel “horizontale fraude”) betekent ook een verschuiving of tenminste een aanvulling op de focus van weerbaarheid van inwoners in onze gemeente. Deze verschuiving is enigszins terug te zien in de politiecijfers, waarbij moet worden opgemerkt dat deze niet dekkend zijn, aangezien er vaak nog geen aangifte wordt gedaan van cybercriminaliteit
- Het relatief grote aantal kwetsbare personen in de gemeente (o.a. ouderen) maakt dat bescherming van deze inwoners extra aandacht behoeft
- Uit bevraging van het burgerpanel TIP komt naar voren dat de gemeente binnen het Veiligheidsbeleid het meest in zou moeten zetten op het thema geweldsdelicten / misdrijven met een grote impact, als woninginbraken, overvallen, straatroof, huiselijk geweld en bijv. ook autodiefstal.

Ambitie

We verbeteren zowel de objectieve als subjectieve veiligheid verder door de slachtofferkans te beperken, de pakkans te vergroten en de aangiftebereid onder slachtoffers te verhogen. Daarbij hebben we specifieke aandacht voor de kwetsbare doelgroepen en mensen met een verhoogde slachtofferkans. We willen zicht krijgen op oplossingspercentages, waarbij opgemerkt dient te worden dat door schaarste bij met name de politierecherche, Openbaar Ministerie en de rechterlijke macht de opsporing en vervolging na een delict en daarmee de oplossingspercentages helaas onder druk staan.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W2015	W2016	W2017	W2018
Diefstal / inbraak woning	31	40	36	15
Voertuigcriminaliteit	87	60	70	44
Geweldsdelicten	14	17	10	28
Zedendelicten	1	4	1	7
Horizontale fraude	16	20	17	21
Opsporingspercentages	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb

Wat gaan we doen?

- We versterken onze regierol met betrekking tot de aanpak van HIC feiten naar aanleiding van signalen, risico's en de aanpak van verdachten. In samenwerking met de politie, het Openbaar Ministerie en het Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord maken we gebruik van de persoonsgerichte aanpak (PGA) van daders om recidive te voorkomen door een juiste combinatie van zorg en straf. Bij signalen van met name georganiseerde criminaliteit pakken we deze aan met hulp van politie, Openbaar Ministerie, het RIEC en ketenpartners als sociale recherche en de belastingdienst (zie ook 3.3.2)
- We bemoeilijken het helen van gestolen goederen door het (verder) gezamenlijk implementeren van het Digitale Opkopers Register (DOR)
- We zetten verder in op de zelfredzaamheid van onze inwoners: we maken hen bewust van risico's die zich in hun wijk en directe omgeving voordoen (bijv. bij gebruik van sleutelkluisjes), zodat zij alert zijn op verdachte situaties en op de inbraakbestendigheid van hun woningen. We organiseren hiervoor informatiesessies op gemeentelijk niveau, bijv. met seniorenvereniging KBO-Limburg, of met onze dorps- en wijkraden.
- We stimuleren en faciliteren initiatieven actief op het gebied van buurtpreventie, waaronder de buurt whats-app groepen en buurtpreventienetwerken ook in relatie tot de Burgernet app. We breiden de dekking van de buurtpreventienetwerken hiermee uit

- We zetten naar aanleiding van enkele zeden- en geweldsincidenten (grotendeels net buiten onze gemeente) de afgelopen jaren en de ontwikkeling van de snelfietsroute samen met onze buurgemeenten en regionale partners (waaronder Natuurmonumenten) in op de verbetering van veiligheid op fietsroutes van en naar Mook en Middelaar, onder andere bij het (bos)gebied tussen Heumen/Malden en Molenhoek
- We zetten in op preventieactiviteiten en vergroten de weerbaarheid bij het gebruik van sociale media, onder andere gericht op het tegengaan cybercriminaliteit en sexting. Dit doen we door middel van voorlichting in het onderwijs door Halt en andere preventieactiviteiten
- We zetten in op het projectmatig controleren en handhaven in natuur- en buitengebieden, bijvoorbeeld op het crossen in de bossen en het aanlijnen van honden. Dit doen we met regionale partners, waarvoor in 2019 een samenwerkingsconvenant “handhaving in de natuur” is getekend

2.3.2 Aanpak georganiseerde en/of ondermijnende criminaliteit

Georganiseerde criminaliteit ondermijnt het lokale gezag, verslechtert veiligheid en leefbaarheid en levert schade op voor inwoners en ondernemers. Voorbeelden van georganiseerde criminaliteit zijn drugsproductie en -handel, mensenhandel en arbeidsuitbuiting, fraude en witwassen en cybercrime. Dergelijke fenomenen concentreren zich niet alleen op bedrijventerreinen en het buitengebied, maar ook in “doorsnee” winkelgebieden, woonwijken en recreatieparken in onze gemeente.

Criminelen zijn vaak op zoek naar (legale) “status” en manieren om illegaal verkregen vermogen wit te wassen, bijvoorbeeld door te investeren in vastgoed of door sponsoring van (lokale) verenigingen. Georganiseerde criminaliteit leidt steeds vaker tot ondermijning: de “onderwereld” is voor illegale activiteiten afhankelijk van diensten van de “bovenwereld”. Voor witwassen via een horecagelegenheid is een vergunning van de gemeente nodig en een accountant, makelaar en notaris die zorgen voor legitieme (financiële) documenten. Voor hennepcultuur en drugsproductie maakt men bijv. gebruik van huurwoningen van woningcorporaties, leegstaande stallen in het buitengebied, loodsen op industrieterreinen en zolders, kelders en kamers van woningen. Het probleem van ondermijning is dat de samenleving wordt ondergraven. “Normaal werken” loont niet meer, jongeren komen in aanraking met verkeerde rolmodellen en ambtenaren en bestuurders lopen het risico om te worden geïntimideerd, en bedreigd of kunnen zelfs worden “gekocht”. We hebben het hier over “de achterkant van Nederland”: een wereld die crimineel van aard is, maar sociaal steeds meer is ingebed in wijken en die vaak buiten de greep en het zicht van overheden valt.

Waarom is het een prioriteit?

- Criminelen maken gebruik van kwetsbaarheid en de “zwakste schakel” en zoeken de ruimte voor hun “business” op waar deze te vinden is: in de gemeenten waar minder geïnvesteerd wordt op de weerbaarheid tegen en bestrijding van de georganiseerde criminaliteit en ondermijning (het zogenaamde waterbedeffect). De ligging van de gemeente Mook en Middelaar, op de grens van drie politieregio’s met buitengebied en uitvalswegen naar Duitsland, is voor criminele partijen interessant om onder de radar te blijven. Daarnaast is een schaarse politiecapaciteit samen met te weinig mogelijkheden bij recherche en het Openbaar Ministerie in combinatie met een minimale inzet op de toezicht- en handhaving in het algemeen in de afgelopen jaren gunstig voor criminele activiteiten om uit het zicht te blijven of niet aangepakt te worden.
- Ook in de gemeente Mook en Middelaar is de landelijke en regionale trend van ondermijnende (drugs)criminaliteit de afgelopen jaren terug te zien in een aantal incidenten met betrekking tot drugsproductie en een aantal multi-complexe casussen die hier onderliggend aan waren. Dit is echter alleen nog maar de zichtbare kant van de ondermijnende criminaliteit
- Binnen de gemeente hebben we een basis gelegd voor de aanpak van georganiseerde criminaliteit en ondermijning middels de samenwerking in regionaal verband met het RIEC en de politie en het uitvoeren van bestuurlijke maatregelen op incidentniveau, bijv. het sluiten van een woning en bedrijfspanden op basis van de Damocles-wetgeving. Echter het is van belang om nog meer de samenhang in aanpak vanuit én strafrecht én bestuursrecht én waar mogelijk zorg te waarborgen. Er is nog te vaak een disbalans in de inzet van maatregelen en het structureel aanpakken van problemen door de schaarse capaciteit bij politie en Openbaar Ministerie. Een goed sluitstuk van het strafrecht en van strafrechtelijke opsporing en vervolg blijft van groot belang.
- We hebben echter op lokaal niveau tot nu toe nog te weinig kunnen investeren op het meer zichtbaar maken van de aard en omvang van de “onzichtbare” kant van de georganiseerde criminaliteit, zoals witwassen, arbeidsuitbuiting, adres- en zorgfraude, en de mogelijke verwevenheid ervan met legale structuren en branches als horeca, toerisme en recreatie, de vastgoedbranche (o.a. kamerverhuurbedrijven) en overige risicobranches als belwinkels, autoverhuurbedrijven en -

sloperijen, zonnestudio's en kapsalons. We kunnen met meer inzet de signalen en informatie van inwoners, medewerkers van de gemeente en ondernemers in onze gemeente op dit terrein nog meer benutten om criminaliteit aan te pakken

- Er zijn serieuze signalen vanuit RIEC en de politie dat Outlaw Motor Gangs (OMG's) steeds meer van het zuiden richting het noorden trekken. Vanwege de "witte plekken" en wellicht ook vanwege het zogenaamde waterbedeffect zien we dit ook richting Noord-Limburg (bijv. Venray). Wij zijn hierin gemeentelijk alert en handelen indien noodzakelijk daarin proactief.
- In de gemeente Mook en Middelaar wonen relatief veel kwetsbare oudere inwoners en, zoals in elke gemeente, ook sociaal zwakkeren als jongeren, licht verstandelijk beperkten (LVB-doelgroep), agrariërs onder financiële druk, inwoners met schulden en kwetsbare statushouders. Criminelen richten zich op de uitbuiting van deze kwetsbare doelgroepen. Zij lopen een risico; zowel om "opgenomen" te worden in deze netwerken, als om slachtoffer te worden van georganiseerde criminaliteit en ondermijning. Ze worden bijvoorbeeld benaderd om een hennepplantage te faciliteren of worden gebruikt als arbeidskracht voor het knippen van planten. Er is dan vaak sprake van een ernstig slachtofferschap met langdurige consequenties en met het gebruik maken van bedreigingen en het risico zelf een strafblad op te bouwen.
- Wanneer georganiseerde criminaliteit en ondermijning niet wordt bestreden, wordt deze op vele vlakken gefaciliteerd. Criminelen hebben de lokale overheid nodig om hun activiteiten uit te oefenen. Georganiseerde criminaliteit en ondermijning tasten de integriteit en rechtsorde van de (lokale) overheid aan. Ondermijnende criminaliteit vormt in steeds grotere mate een bedreiging voor de veiligheid van onze inwoners en ondernemers en ook richting de overheid (ambtenaren en bestuurders). We kunnen ongewild, soms zelfs onbewust, in verbinding staan met criminele partijen en de integriteit van de overheid kan daarmee in gevaar komen.

Ambitie

We brengen een professionaliseringsslag aan in de aanpak van ondermijning, met een betere inzet van (nog door te ontwikkelen) bestuursrechtelijke instrumenten en handhavingsactiviteiten. We gaan structureel en intensiever samenwerken binnen de gemeente over vakgebieden heen en met ketenpartners; één weerbare overheid tegen (georganiseerde) criminelen. We hebben ten doel om het "onzichtbare" proberen zichtbaarder te maken, de "doe kracht" te vergroten en daarmee een groter effect in de aanpak van illegale praktijken te bereiken. Vaak zijn de huidige cijfers slechts het "topje van de ijsberg".

Het RIEC levert eind 2019 op basis van gegevens bij politie, het Openbaar Ministerie en de belastingdienst een integraal ondermijningsbeeld op van gemeenten, waaronder de gemeente Mook en Middelaar (op zowel tactisch-strategisch niveau als op casusniveau). Daarmee wordt een eerste stap gezet in het zichtbaarder maken van de tot nu toe relatief onzichtbare criminaliteit. We staan dan met onze ketenpartners klaar om de beelden te ontvangen en te "verrijken" met lokale kennis. We volgen gesignaleerde misstanden op met dossieropbouw en pakken deze vervolgens integraal aan onder regie van de gemeente en met ondersteuning van RIEC projectleiders. De rijksoverheid heeft met (eenmalige) financiële middelen de diverse RIEC's in ons land versterkt.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W2015	W2016	W2017	W2018
Illegale handel	28	21	20	23
Damocles-sluitingen	1	1	0	2

Wat gaan we doen?

- We versterken op lokaal niveau de regierol, signaleringsfunctie en informatiepositie van de gemeente en koppelen de signalen die we zelf hebben (o.a. vanuit vergunningverlening en toezicht en handhaving, sociaal recherche, beheer openbare ruimte, burgerzaken en milieutoezicht en ruimtelijke ordening) met die van politie en andere partners "in het veld". We bouwen hierbij verder op het samenwerkingsconvenant van het RIEC en onderliggend aan de Landelijke Aanpak Adresfraude (LAA)
- We vergroten de maatschappelijke weerbaarheid van kwetsbare doelgroepen;
 - We informeren ondernemers, inwoners, instellingen over risico's die zij lopen en hoe te handelen
 - We zorgen dat we eventuele signalen op gebied van uitbuiting van kwetsbare personen en fraude opvangen en zo zicht krijgen in de personen en netwerken erachter

- We versterken de samenwerking met diverse publieke en private partijen als woningbouwcorporaties, makelaars, notarissen, verzekeraars en het Kadaster
- We vergroten de bestuurlijke en ambtelijke weerbaarheid om te voorkomen dat criminelen misbruik maken van gemeentelijke en bestuurlijke voorzieningen en verbinden het thema Ondermijnende criminaliteit met de thema's Integriteit en Veilige Publieke Taak. Dit doen we o.a. door kennis en alertheid op herkennen van signalen bij bestuur en ambtenaren over ondermijning te vergroten door middel van presentaties en trainingen
- We versterken de bestuurlijke aanpak, waarbij we bestuurlijke barrières opwerpen en kansen en mogelijkheden benutten die nieuwe wet- en regelgeving ons biedt in de aanpak van ondermijning. We scherpen onze instrumenten (beleid, regelgeving en vergunningen, toezicht en handhaving) daar op aan
- We zetten BOA capaciteit in op signalering en repressie van (drugs)overlast en –criminaliteit en werken toe naar vormen van integrale toezicht en handhaving op locaties en in branches waar risico's samenkomen. We versterken deze middels intensivering van samenwerking op regionaal niveau met o.a. RUD, provincie, natuur- en bosbeheer, belastingdienst (FIOD en douane), Inspectie SZW, KMar en IND en ander toezicht en handhavingpartijen (o.a. aansluiting bij de provinciale ontwikkelingen met betrekking tot projectmatig “samenwerking in de natuur”) en maken daarbij gebruik van “best practices” in interventies op gebied van toezicht en handhaving binnen de regio
- We stemmen op bovenlokaal niveau (binnen het gebied van het politie Robuust Basis Team (RBT) Venray-Gennep) middels een nog in te richten “ondermijningstafel” onze prioriteiten af met onze ketenpartners (met name politie, Openbaar Ministerie, RIEC, belastingdienst). Hiermee kunnen we beter sturen op de integrale aanpak van geprioriteerde casuïstiek binnen onze gemeente en over de gemeentegrenzen heen en de inzet van onze ketenpartners op georganiseerde criminaliteit en ondermijning.
- We pakken bestaande risicolocaties als bedrijven – en recreatierterreinen en verkamerde huisvesting in het kader van illegale bewoning, fraude en overlast integraal aan

2.3.3 Verdere versterking ketenregie en aanpak zorg en veiligheidsthema's

De ideale veiligheidsketen is gebaseerd op een juiste balans tussen preventie, repressie en zorg om te voorkomen dat veiligheidsproblemen op individueel casusniveau optreden of escaleren. Deze mix van “drang en dwang” en inzet op gebied van zorg moet leiden tot een effectieve probleemgerichte en persoonsgerichte aanpak met een combinatie van zorg, strafrechtelijke, bestuursrechtelijke en eventueel civielrechtelijke maatregelen. Dit vergt verder het organiseren van zorg en veiligheid in de haarvaten van de samenleving, zodat signalen van ernstige overlast en onveilige situaties meer tijdig worden opgepikt en escalatie daar waar mogelijk wordt voorkomen.

Twee terreinen verdienen bijzondere aandacht bij het verbinden van zorg en veiligheid. Dit betreffen:

- Problematiek rond personen met overlast gevend en/of verward gedrag
- Jeugd in relatie tot overlast en middelengebruik

2.3.3.1 Aanpak problematiek rond mensen met overlast gevend en/of verward gedrag

Steeds vaker krijgen we te maken met inwoners met een opeenstapeling van persoonlijke problemen of vragen binnen meerdere leefgebieden. Denk hierbij aan personen met verward gedrag of zeer onaangepast gedrag, personen met een ernstige psychische of psychiatrische aandoening al dan niet gecombineerd met verslaving en/of een (licht) verstandelijke beperking. De problemen kunnen dermate groot zijn dat ze uiteindelijk een gevaar voor zichzelf of hun omgeving gaan vormen en/of (woon)overlast en veiligheidsproblemen veroorzaken.

Waarom is het een prioriteit?

- Uit de bevraging van inwoners middels het burgerpanel TIP blijkt dat het thema “sociale veiligheidsproblematiek en overlast door personen” als tweede onderwerp wordt gescoord om op te investeren door de gemeente binnen het Integraal Veiligheidsbeleid. Hierbij moet gedacht worden aan jeugdoverlast, verwarde personen, mensen met verslavingsproblematiek, zorgmijders en burenoverlast.
- De afgelopen jaren is het aantal Multi-complexe casussen dat door inwoners of politie bij de gemeente Mook en Middelaar onder aandacht is gebracht en waarop integraal ingezet moest worden (strafrecht, bestuursrecht en zorg) om veiligheid- en leefbaarheidsproblemen op te lossen gestegen. Overigens is dit beeld in andere gemeenten niet anders. De verwachting is dat het aantal casussen in onze gemeente verder zal stijgen:

- door de extra-muralisering van zorg, minder (psychiatrische) patiënten in klinische instellingen en een vergrijzende bevolking, waarbij mensen langer thuis “in de wijk” blijven wonen,
- door de individualisering in de maatschappij waarbij de tolerantie afneemt: mensen ervaren sneller overlast wanneer zij te maken hebben met mensen in de buurt die zich vreemd gedragen, met als effect een stijging (in meldingen) van verwarde personen en burenruzies
- De problematiek heeft een directe invloed op de leefbaarheid in de gemeente. De impact op het veiligheidsgevoel van inwoners wordt steeds groter: mensen met een psychische kwetsbaarheid, uitend in verward gedrag, veroorzaken bovengemiddeld vaak overlast en veiligheidsproblemen of zijn zelf het slachtoffer van misbruik en criminaliteit
- Door de decentralisaties van (WMO) taken naar de gemeente hebben we hierin een directe verantwoordelijkheid. Er zijn verdergaande wettelijke ontwikkelingen waar we als gemeente aan dienen te voldoen en die van invloed zijn op deze verantwoordelijkheid:
 - Met de nieuwe wet aanpak woonoverlast hebben we sinds juli 2017 meer bestuurlijke instrumenten en daarmee een verantwoordelijkheid in de dossieropbouw en integrale aanpak van woonoverlast casuïstiek. Overigens is het aanpakken van ernstige woonoverlast geen eenvoudig in te zetten middel en vraagt het veel tijd en dossieropbouw.
 - Gemeenten dienen, zoals gesteld in de landelijke opdracht, een passende aanpak te hebben rond personen met verward gedrag
 - Op 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) in werking die van invloed is op de integrale aanpak van complexe zorg- en veiligheidscasuïstiek
- Met een goede samenwerking en integrale aanpak op gebied van zorg- en veiligheid wordt de politie ontlast en kan zij haar schaarse capaciteit inzetten op andere veiligheidsproblematiek. Een effectieve inzet van buurtbemiddeling en mediation, het goed samenwerken met de in onze gemeente acterende woningbouwcorporatie (Destion) en het leiden naar en inzetten van zorg als bijzondere-, bemoei- of verslavingszorg is van belang om tot een meer duurzame oplossing van overlast en veiligheidsproblematiek in de desbetreffende buurt te komen. Probleemeigenaarschap, proces- en casusregie zijn daarbij sleutelwoorden.

Waar staan we nu?

Onze rol als gemeente is groter geworden door de decentralisaties van taken naar de gemeente en de extra-muralisering van de zorg, met begeleiding en zorg op maat in de thuissituatie. De complexiteit van de aanpak van eventuele overlast en veiligheidsproblemen is daarbij ook vergroot. De problematiek vraagt om een sterkere samenwerking van politie, zorginstellingen en sociale partners in de eerste en tweede lijn met de gemeente. We hebben daarnaast als gemeente Mook en Middelaar nog eens een extra uitdaging in de samenwerking tussen zorgpartners (GGZ en verslavingszorg, Veilig Thuis, Bijzondere Zorg) en onze partners in de veiligheid- en strafrechtketen (Openbaar Ministerie, politie en reclassering): de zorg c.q. het sociaal domein is voor onze inwoners in Gelderland georganiseerd, maar voor de inzet van o.a. politie en Openbaar Ministerie vallen we als gemeente onder Limburg. Deze scheiding van taken door de provinciegrens zorgt voor extra uitdagingen in de samenwerking en zorgvuldige informatie-uitwisseling tussen al deze partijen.

De afgelopen drie jaar is er al extra aandacht voor deze samenwerking op gebied van zorg en veiligheid ingezet met extra overleg tussen gemeente, politie en zorgpartijen. Daarnaast is met een investeringen vanuit de provincie onderzocht op welke thema's de zorgpartners in Gelderland Zuid met de partners uit de strafrechtketen in Limburg Noord zou moeten samenwerken. We hebben voor casuïstiek in Mook en Middelaar veelal uitzonderingsafspraken moeten maken in de samenwerking tussen de verschillende organisaties in de strafrecht- en zorgketen. Daarnaast zijn er samenwerkingsconvenanten voor de twee Veiligheidshuizen waarmee we vanuit Mook en Middelaar werken (Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord en Veiligheidshuis Rijk van Nijmegen) opgesteld. De verbeteringen in de samenwerking moet de komende jaren verder worden ingebed.

Het organiseren van een effectief antwoord op het totale vraagstuk “zorg en veiligheid” vraagt om een sterke regierol vanuit de gemeente. Het gaat daarbij om een taak die met de gehele keten van veiligheid en zorg, ook regionaal, moet worden afgestemd. Hiervoor loopt er sinds begin 2018 op regionaal niveau in Noord Limburgs en Gelderland Zuid een project, die ten doel hebben een inclusieve samenleving te bevorderen, de (vroeg)signaleringsfunctie te verbeteren door deskundigheid bij de professionals in het veld en sleutelfiguren in de gemeente te bevorderen, het vervoer van personen met verward gedrag te verbeteren en passender te maken bij de doelgroep en herstel en time-out voorzieningen in te richten. Hierin zijn al flinke stappen gezet vooral op gebied van vervoer, dat voorheen vooral ook bij de politie werd belegd. Daarmee is het afgelopen jaar de politie van een oneigenlijke taak ontlast, waarbij haar toch

al schaarse capaciteit weer meer ingezet kon worden voor haar primaire taken. Daarnaast hebben we, als onderdeel van de in te zetten zorg vanuit het Sociaal Domein, bemoeizorg bij het Meldpunt Bijzondere Zorg van de GGD Gelderland Zuid ingekocht. De komende jaren moet de aanpak van multi-complexe casuïstiek en de aanpak m.b.t. personen met een psychische kwetbaarheid op lokaal niveau verder worden geïmplementeerd en doorontwikkeld.

Ambitie

We beperken zo veel mogelijk het risico dat iemand tussen wal en schip terecht komt door tijdig, met onze partners, de juiste hulp en ondersteuning aan te bieden. Daarmee beperken we ontstane overlast en veiligheidsrisico's en proberen we die in de toekomst te voorkomen.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W2015	W2016	W2017	W2018
Politiemelding: burenruzie	13	10	5	18
Politiemelding: burengerucht (relatieproblemen)	21	14	8	19
Waarvan burenruzie	13	10	5	18
Waarvan huiselijke twist	8	4	3	1
E33 politiemelding: overlast door verward/overspannen personen	10	18	11	28

NB De huidige politiecijfers geven een onvolledig beeld van de problematiek. De beleidsindicatoren worden nog aangevuld en aangescherpt bij de versterking van de aanpak van problematiek met betrekking tot mensen met verward en/of overlast gevend en de doorontwikkeling van de ondersteunende organisatie en sturing (prioriteit 6, zie paragraaf 2.3.6), bijv. met aantal meldingen bij gemeente en integraal opgepakte casussen.

Wat gaan we doen?

- We zetten in op een sluitende zorg- en veiligheidsketen, alsmede op de netwerken rondom groepen en/of personen (o.a. gezinssituatie en sociaal netwerk).
- We stimuleren op lokaal niveau de kennis om vroegtijdig signalen op te vangen en zorgen ervoor dat deze op de juiste plek aangekaart en met alle relevante betrokken partijen gedeeld worden
- We versterken de doorzettingskracht en richten procesregie in bij de aanpak van multi-complexe casuïstiek en (na)zorg bij terugkeer van (HIC-, gewelds-, of zeden-) delinquenten;
- We schalen op tijd op naar een persoonsgerichte aanpak (PGA), eventueel ondersteund door een Top-X⁶ prioritering via de driehoek burgemeester, officier van justitie en politiechef.
- We zorgen voor blijvende aansluiting op de regionale projecten in Gelderland Zuid en Limburg Noord met betrekking tot personen met een psychische kwetsbaarheid, vertalen en implementeren de daarin ontwikkelde activiteiten en voorzieningen naar de gemeente Mook en Middelaar
- We verbeteren dossieropbouw en de aanpak van woonoverlast, rekening houdend met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), met waar nodig de inzet van (nog door te ontwikkelen) bestuursrechtelijke maatregelen.
- We evalueren op basis van de inzet en resultaten de aanpak van woonoverlast en de daarbij behorende verantwoordelijkheden en bevoegdheden. We versterken hierbij de samenwerking met Destion op integrale aanpak van woonoverlastcasuïstiek
- We definiëren scherper waar we als gemeente in het oplossen van overlastproblematiek wél een rol hebben en maken daarmee ook duidelijk waar deze verantwoordelijkheid niet bij ons ligt en civielrechtelijk moet worden beslecht (bijvoorbeeld in het geval van burenruzies en overlast- en zorgmeldingen m.b.t. dierenfokkerijen)

2.3.3.2 Aanpak jeugd in relatie tot overlast en middelengebruik

Overlast

Gelukkig gaat het goed met verreweg de meeste jongeren in de gemeente Mook en Middelaar. Slechts een beperkt deel zorgt (meestal tijdelijk) voor overlast. Er zijn regelmatig meldingen van overlast door jeugd die op een aantal bij de gemeente en haar veiligheidspartners bekende locaties rondhangen,

⁶ Zie bijlage 1: lijst van afkortingen en begrippen

rotzooi achterlaten, vernielingen plegen, voor geluidsoverlast zorgen en (soft)drugs gebruiken. De aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit is complex doordat er veel verschillende oorzaken aan ten grondslag kunnen liggen. Het is verbonden met aspecten als persoonlijke kwetsbaarheid en perspectief, vraagstukken thuis en rond onderwijs en werk. Individuele problemen en problematisch groepsgedrag lopen door elkaar, waarbij de accenten van geval tot geval verschillen. Een integrale aanpak en soms een lange adem zijn daarvoor noodzakelijk.

Drugsgebruik

In de gemeente Mook en Middelaar wordt door jongeren gemiddeld meer (soft)drugs gebruikt door 16-35 jarigen en het is daarmee een toenemend probleem en belangrijk punt van aandacht. Door de normalisering van partydrugs, zoals XTC en de opkomst van het gebruik van lachgas onder jongeren zien we ook een stijging in het gebruik van harddrugs. Het is lastig om een en ander te “de-normaliseren” wanneer in de thuissituatie drugsgebruik en ook bijv. het gebruik van alcohol als normaal wordt beschouwd.

Waarom is het een prioriteit?

- Jeugdoverlast heeft een sterk negatieve invloed op het woongenot en de veiligheidsbeleving in de wijken. Daarbij zien we dat de generatiekloof tussen het relatief grote aantal senioren in de gemeente en de jeugd, soms leidt tot onbegrip tussen generaties. Er wordt relatief veel overlast ervaren, wat terug te zien is in een relatief groot aantal overlastmeldingen over jeugd bij politie en gemeente, specifiek gericht op een aantal locaties in de gemeente (o.a. Kloostertuin, Lierdal, Patersbosje, Karolingen/Frankenstraat, De Wieken, winkelcentrum Mook en parkeerplaats Plusmarkt)
- Het gebruik van drugs gaat ten koste van de gezondheid, kan leiden tot uitval op school of in de maatschappij en belemmert de sociale en fysieke veiligheid
- Drugsgebruik vormt vaak een opstap naar criminaliteit: gebruik, de bekostiging ervan en de aanraking met (criminele) verkopers, kunnen een belangrijke rol spelen bij het ontstaan van crimineel gedrag. Regelmatig gebruik kan o.a. leiden tot verminderde schoolprestaties, geheugen en zelfbeheersing. Daarmee vormt drugs ook een risicofactor voor ongewenst seksueel en agressief gedrag en ongevallen

Waar staan we nu?

Door de decentralisatie van de jeugdzorg is de gemeente per 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdwet. Dit betekent dat de gemeente ook zorg draagt en gedeeltelijk verantwoordelijk is voor jeugdigen met problemen die overlast veroorzaken. Deze verantwoordelijkheid vertaalt zich naar de inkoop van zorg en begeleiding. Daarnaast speelt de gemeente een belangrijke rol als verbinder en (keten)regisseur, vanwege het grote aantal partners van de gemeente op het terrein van jeugd, veiligheid en zorg. In de afgelopen jaren zijn al verschillende acties (o.a. Halt-voorlichtingen en Lekker Friz / NIX18 campagne, vooral rondom evenementen en de feestdagen) ingezet om alcohol- en drugsgebruik onder jongeren te verminderen, gebruik te ontmoedigen en de negatieve effecten van middelen aan te pakken. In de gemeente Mook en Middelaar werken de scholen volgens de Gezonde Schoolaanpak en is er aandacht voor de thema's pesten, genotmiddelen en seksualiteit. Er wordt regionaal gewerkt om spijbelgedrag terug te dringen, waarvan de leerplichtambtenaar van de gemeente Mook en Middelaar onderdeel is. Daarnaast is er in de gemeente Mook en Middelaar een jongerenwerker actief, die de verbinding versterkt met de jeugd in de gemeente, zicht heeft op de opbouw van groepen jongeren in de gemeente en de verschillende individuele jongeren en coachend optreedt.

We hebben verder gelobbyd voor een nieuwe wijkagent, die tevens jeugdtaken heeft. Deze extra wijkagent, die overigens helaas deels ook wordt ingezet voor surveillancediensten, is in 2019 gestart. De wijkagent(en), leerplichtambtenaar en jongerenwerker zijn, naast de andere ketenpartners als de BOA en medewerkers van het Sociaal Team, signalerend in wat er nodig is om overlast terug te dringen en escalerend gedrag te voorkomen. In het jeugd- en veiligheidsoverleg bepalen we samen op basis van kennis uit het veld van de betreffende jongeren en de samenstelling van groepen welke persoons- en groepsgerichte interventies we inzetten. Er zijn nog stappen te zetten in de integrale systeemgerichte aanpak en de samenwerking met Bureau Halt, het Openbaar Ministerie, jeugdzorg en GGD, de scholen en andere relevante maatschappelijke organisaties. Daarbij kunnen ouders nog meer betrokken worden bij de aanpak van jeugdoverlast.

Ambitie

Kinderen en jongvolwassenen moeten veilig kunnen opgroeien in de gemeente Mook en Middelaar en waar nodig ondersteuning krijgen. We investeren met een integrale aanpak, in samenwerking met onze partners en in wisselwerking met ander beleid, zodanig dat begrip tussen ouderen en jongeren in de

gemeente Mook en Middelaar groeit en dat ongewenst overlast gevend gedrag “duurzaam” vermindert en de focus bij jongeren meer komt te liggen op toekomstperspectief. We gaan voor de-normalisatie van drugsgebruik en willen daarmee het gebruik van zowel soft- als harddrugs terugdringen.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W2015	W2016	W2017	W2018
Jeugdoverlast meldingen politie	47	74	35	22

NB In de cijfers is een duidelijke daling te zien terwijl uit gesprekken met betrokken partijen (wijkagent, jongerenwerker, BOA) blijkt dat er wel degelijk overlastproblemen worden ervaren. Dit kan betekenen dat de meldingsbereidheid van de inwoners gedaald is of dat er minder bij de politie over dit probleem geregistreerd is. Daarnaast zijn meldingen bij de gemeente hierin niet meegenomen. Het meldingssysteem van onze gemeente is namelijk nog niet toereikend om hierover te rapporteren.

Wat gaan we doen?

- We zetten in op de preventie van drugsgebruik en verslaving, mede door de versterking van de ketenregie, een sluitende aanpak van zorg- en veiligheid en het doorontwikkelen van het jeugd- en veiligheidsoverleg
- We pakken overlast gevende jeugdgroepen integraal aan samen met o.a. de jongerenwerker, Halt, medewerkers van het Sociaal Team, waaronder de leerplichtambtenaar, de BOA en de wijkagenten en versterken ons netwerk naar andere ketenpartners, waaronder de scholen in de gemeente Mook en Middelaar en Nijmegen.
- We versterken de doorzettingskracht richting zorg en strafrecht en richten procesregie bij de aanpak van complexe (individuele) casuïstiek op jeugd in, waarbij ouders ook vroegtijdig betrokken worden

2.3.4 Veelvoorkomende delicten en “kleine” ergernissen

Op dagelijks niveau wordt het leefbaarheids- en veiligheidsgevoel van inwoners van de gemeente voornamelijk beïnvloed door hetgeen zij direct ervaren, zoals verloedering van de leefomgeving met hondenpoep, graffiti, vernielingen en vervuiling / zwerfvuil, hard rijden en fout parkeren. De inwoners van de gemeente Mook en Middelaar waarderen met name de rust en natuur in hun leefomgeving en vragen bijzondere aandacht voor deze ergernissen.

Waarom is het een prioriteit

- Uit bevraging van het burgerpanel TIP komt naar voren dat dit het derde thema is waarop de gemeente het meest zou moeten inzetten in het Integraal Veiligheidsbeleid. Inwoners vragen vooral om een meer aanwezige en zichtbare toezicht en handhaving (surveillance en controle) en een stevig optreden tegen vandalisme, verkeersovertredingen en overlast door hangjongeren.
- In de periode rondom de jaarwisseling is vuurwerkoverlast en de inzet hierop (preventief én repressief) door BOA, buitendienst, politie en ingehuurd beveiliging jaarlijks een terugkerend “hot item”, waarbij vanuit onze inwoners jaarlijks overlastmeldingen binnenkomen bij zowel de politie als de gemeente..
- Gedurende het gehele jaar, maar vooral tijdens vakantieperiodes en bij mooi weer, wordt de gemeente Mook en Middelaar bezocht door een groot aantal recreanten en vakantiegangers om van de schoonheid van de natuur en alle recreatie- en horecafaciliteiten in de gemeente te genieten. Dit gaat echter soms ook gepaard met de nodige overlast op het gebied van geluid, parkeren, vervuiling en verstoring van de rust in de natuur (bijv. crossen in de bossen en te snelvaren op de Mookerplas en het kanaal daarnaar toe). Gedurende die perioden is het van belang om vanuit toezicht en handhaving extra in te zetten op surveillancerondes en controles om de rust in de gemeente te waarborgen. Het toezicht op het water wordt daarbij ingehuurd en uitgevoerd bij de waterboa's van de gemeente Cuijk.

Waar staan we nu?

De afgelopen periode is helder geworden dat het VTH-beleid en de beschikbare capaciteit en middelen op gebied van toezicht en handhaving niet meer in de pas lopen met de realiteit. Bewoners van de gemeente mogen van ons verwachten dat er actiever wordt opgetreden tegen overtredingen en tegen onwenselijke situaties. Het handhavingsbeleid 2012 – 2016 met een minimumvariant aan toezicht en handhaving vraagt om een actualisatie. Niet zozeer het beleid, maar de uitvoering ervan dient te worden uitgebreid en geïntensiveerd. De gemeenschap vraagt om beter naleefgedrag van de regels en dat knelt

met het huidige uitgangspunt dat de gemeente hoofdzakelijk acteert op meldingen. Met de aanvullende capaciteit en middelen gaan we meer inzetten op toezicht en handhaving in de fysieke leefomgeving. Daarbij moet er meer aandacht komen voor ergernissen als geluidsoverlast, parkeeroverlast en onwenselijk gedrag. Voor een deel zijn we echter, bijv. waar het gaat om maatregelen tegen te hard rijden en asociaal verkeersgedrag afhankelijk van de inzet van de politie, aangezien de gemeentelijke toezichthouder en handhaver (BOA), niet bevoegd is om hiertegen op te treden (buiten overlast en onveilige situaties door parkeren). We weten dat de capaciteit bij het Verkeersteam van de politie beperkt is.

Ambitie:

We scherpen toezicht en handhaving aan en investeren op extra toezicht- en handhavingcapaciteit om zo actiever op te kunnen treden tegen overtredingen en onwenselijke situaties. Daarnaast vergroten we het naleefgedrag door inzet op communicatie over regels en willen daarmee tevens inzetten op een beweging van repressieve naar preventieve acties.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W2015	W2016	W2017	W2018
Nnb				

NB de beleidsindicatoren moeten nog bepaald en ingevuld worden bij de investering op de doorontwikkeling van de ondersteunende organisatie en sturing (prioriteit 6, zie paragraaf 2.3.6).

Wat gaan we doen?

- Versterken van de toezicht- en handhavingcapaciteit door het uitbreiden van de BOA uren met 25%
- Een sterkere sturing op de inzet van deze capaciteit vanuit de thema's uit het Integraal Veiligheidsbeleid. Deze prioritering is meegenomen bij de invulling van het VTH-beleid en uitvoeringsprogramma (zie in de laatste paragraaf 2.4.4 en 3.4 Openbare Ruimte)
- Verlichting van onveilig voelende plekken in de gemeente verbeteren (zie ook bij 2.3.1 de verbetering van verlichting op de fietsroutes door de natuur met onze buurgemeenten)
- Het lobbyen bij politie voor de inzet van het Verkeersteam met regelmatige snelheidscontroles op verkeersonveilige locaties in de gemeente.

2.3.5 Hulpdiensten in de buurt

Op gebied van veiligheid zijn we in sterke mate afhankelijk van de inzet van onze hulpdiensten en de ontwikkelingen bij deze organisaties. De sturing op de hulpdiensten is niet altijd even direct. Door de centralisatie middels de nationale politie is de invloed die we op lokaal niveau hebben beperkt. Binnen de gegeven capaciteit en gemaakte (landelijke en regionale) keuzes, sturen we in beperkte, direct en indirect, op de inzet van politie. Dit doen we op lokaal niveau via de Driehoek (burgemeester, teamchef politie en officier van justitie Openbaar Ministerie) en het veiligheidsoverleg tussen burgemeester en politie (wijkagenten). Daarnaast legt de politie eens per 4 jaar op provinciaal niveau het politiebeleidsplan voor aan de gemeenteraden. De raad kan hiermee sturen op bovenlokale inzet van beschikbare politiecapaciteit en de voorgestelde verdeling over de verschillende politieteams binnen de provincie Limburg. Dit politiebeleidsplan wordt "bottom up" vanuit de gemeenten gevoed met thema's uit de lokale Integraal Veiligheidsbeleidsplannen.

De sturing op de inzet en doorontwikkeling van de brandweer en de GHOR gebeurt regionaal via de Veiligheidsregio Limburg Noord (VRLN). De uitdagingen en eventuele benodigde extra investeringen voor de brandweer en de GHOR worden inzichtelijk gemaakt en ter besluitvorming voorgelegd in de reguliere bestuurlijke stukken en rapportages. Aandachtspunten op lokaal niveau worden hierin meegenomen, waarbij we middels de bestuurlijke structuur met de overige 14 gemeenten in Noord-Limburg, van Mook en Middelaar tot aan Echt-Susteren, op regionaal niveau zelf aan het stuur zitten.

Binnen de ambulancezorg is er vorig jaar onrust ontstaan als gevolg van de sluiting van de post in Gennep. Een post die overigens alleen op de dag beschikbaar was. De eerste cijfers van de aanrijtijden als gevolg van de "burenhulp" vanuit de regio Gelderland Zuid laten een positieve ontwikkeling zien. We blijven waakzaam, want de impact van de dienstverlening door politie, brandweer en ambulance, zeker wat betreft de inzet van noodhulp met een effectieve aansturing door de meldkamer, is groot en soms zelfs van levensbelang voor onze inwoners.

Waarom is het een prioriteit?

- Door de vergrijzende bevolking in Mook en Middelaar en de algemene trend om steeds langer thuis te wonen (zowel voor zorgbehoevende ouderen als andere kwetsbare personen, al dan niet met een psychische zorg) is de aanwezigheid en inzet van hulpdiensten en ondersteuning van dicht in de buurt zijnde vrijwilligers (o.a. brandweer en AED) van steeds groter belang
- Een effectieve inzet van hulpdiensten, waarbij de gestelde normen voor hun dienstverlening worden gehaald (bijv. aanrijtiden bij spoed) en de hulpdiensten in de buurt zijn wanneer je ze nodig hebt, hebben een grote invloed op de veiligheid en het veiligheidsgevoel van de inwoners van Mook en Middelaar
- We hebben door de unieke ligging van Mook en Middelaar in Noord-Limburg, tussen Gelderland, Brabant en Duitsland en aan de Maas, sterk afhankelijk van de samenwerking tussen hulpdiensten in de verschillende provincies. We kunnen vanuit de gemeente op lokaal niveau ontwikkelingen ter verbetering van de inzet bij de regionaal georganiseerde hulpdiensten ondersteunen
- De ontwikkelingen in de afgelopen jaren, zoals het sluiten van de ambulancepost in Gennep, de steeds schaarsere politiecapaciteit en de uitdagingen rondom de inzet van vrijwilligers bij de brandweer, laten zien dat het van essentieel belang is om op lokaal niveau goed te de dienstverlening te monitoren en waar nodig aandacht te vragen op regionaal of landelijk niveau voor knelpunten.
- Bij de verdeling van schaarse capaciteit is het van belang zicht te hebben op de daadwerkelijke cijfers en ontwikkelingen, om met goede argumenten op te komen voor de belangen van de inwoners in onze gemeenten en onzekerheden en onveiligheidsgevoelens weg te nemen of te verminderen met sturing en communicatie over objectieve gegevens.

Waar staan we nu?

We hebben de afgelopen jaren, samen met de andere drie gemeenten (Bergen, Gennep en Venray) die bediend worden door het Robuust Basis Team (RBT) Venray-Gennep, een sterke lobby op provinciaal en landelijk niveau ingezet om de schaarse politiecapaciteit van het team te versterken. Het opvangen van de sterke vergrijzing binnen ons team, het hoge ziekteverzuim en de uitdagingen op het gebied van noodhulp en criminaliteitsbestrijding door o.a. de ligging en langgerektheid van het gebied, vragen eigenlijk om structureel extra capaciteitsinzet. We hebben bij herhaling deze lokaal-specifieke uitdagingen van dit team op politiek bestuurlijk niveau onder de aandacht gebracht.

Deze stevige inzet heeft ook enig resultaat gehad. Zo hebben we in 2019 in onze gemeente er een extra wijkagent bij en zijn er enkele eerste stappen in de goede richting gezet voor het versterken van het RBT Venray-Gennep bij de verdeling van extra politiecapaciteit over alle politie-eenheden en teams. Er blijft echter helaas nog steeds sprake van schaarste, een hoge werkdruk, een hiermee verband houdend hoog ziekteverzuimpercentage en weinig ruimte om aan de voorkant van veiligheidsproblemen te komen in plaats van te moeten acteren op incidentniveau. We verwachten dat deze problematiek ook vertaald wordt naar keuzes in het politiebeleid voor de komende jaren. Daarnaast krijgt de gemeentelijke toezicht en handhaving in de openbare ruimte (de BOA) daarmee een steeds belangrijker rol ter versterking van de politiecapaciteit op onderdelen van wijkveiligheid en leefbaarheid. Dit belang komt ook terug in de uitvoering van het toezicht en handhaving vanuit de gemeente. We onderkennen de potentie van handhaving: niet (alleen) op fiscale handhaving en inzet van strafrechtelijke bevoegdheden, maar vooral ook in het kunnen balanceren tussen preventie en repressie, het in verbinding staan met de dorpen en de buurten en daarmee een belangrijke signalerende functie hebben voor de politie en het ambtelijk netwerk op met name het vlak van zorg en veiligheid binnen onze gemeente.

In de begroting 2020 van de VRLN heeft de paraatheid van de brandweer de hoogste prioriteit gekregen. Op verschillende plaatsen in de regio is er steeds meer moeite om, vooral overdag, paraat te zijn. De verklaring daarvoor heeft alles te maken met de wijzigingen in onze samenleving. Onze samenleving verandert voortdurend. Waar vroeger nog iemand voor het leven brandweervrijwilliger werd en nagenoeg doorlopend beschikbaar was, is dit inmiddels al lang niet meer zo. Diverse demografische en maatschappelijke ontwikkelingen zoals vergrijzing en ontgroening, de groei van het aantal tweeverdieners, flexibele arbeidscontracten, toenemende woon/werkafstanden en scherpere keuzes in vrijetijdsbesteding maken de paraatheid van de vrijwillige brandweer kwetsbaar. Deze ontwikkelingen gaan sneller dan eerder werd gedacht. Er is helaas binnen delen van de Veiligheidsregio sprake van een acuut probleem. Voor Mook en Middelaar zelf geldt dat de problematiek met betrekking tot de paraatheid van repressieve brandweezorg op dit moment (nog) niet acuut is in vergelijking met enkele andere gemeenten in onze regio. We zien het afgelopen jaar echter wel een bescheiden stijging in het relatief lage percentage van buitendienststelling van de post in Mook en Middelaar tijdens kantooruren. De post in onze gemeente dreigt in de dagsituatie zo langzamerhand ook tegen grenzen aan te lopen.

Op het gebied van de ambulancezorg heeft Ambulancezorg Limburg Noord, onder financiële druk van zorgverzekeraars, in 2018 de keuze gemaakt om de pilot met de ambulancepost in Gennep te stoppen en voor de kop van Noord-Limburg in te zetten op een verbeterde samenwerking tussen de ambulancediensten in Gelderland, Brabant en Limburg om aanrijtijden van ambulances te verbeteren. De gesloten post in Gennep functioneerde overigens alleen in de dagsituatie. Dit besluit leidde initieel tot zorg bij het lokaal bestuur en de inwoners. We hebben het politiek-bestuurlijke netwerk en de media ingezet om aandacht te vragen voor de situatie in Mook en Middelaar. Er hebben ook gesprekken plaatsgevonden over deze problematiek met de directeur van de Ambulancezorg Gelderland-Zuid. De eerste cijfers van aanrijtijden na de sluiting van de post laten ondertussen een positieve ontwikkeling zien. De ambulance komt bij spoedritten naar Mook en Middelaar nu vooral van de dichtstbijzijnde post vanuit Gelderland-Zuid. We blijven de daadwerkelijke impact van het sluiten van de post op de aanrijtijden van ambulances monitoren, of deze nu uit Limburg, Brabant of Gelderland moeten komen. Wij blijven structureel in gesprek met de ambulancediensten van Limburg-Noord en Gelderland-Zuid over de dienstverlening aan Mook en Middelaar en de ontwikkelingen in de regionale samenwerking. We hebben daarnaast in Mook en Middelaar twee sterk betrokken AED vrijwilligersnetwerken met eigen AED's: de Stichting AED Mook-Molenhoek en de Stichting Hulp bij Hartstilstand Middelaar-Plasmolen. De beschikbaarheid van AED's is van steeds groter belang. Vrijwilligers van beide stichtingen geven een goede dekking van deze netwerken ter ondersteuning van de professionele diensten.

Ambitie

We willen dat de hulpdiensten, zoals politie, brandweer en ambulance, snel ter plaatse zijn en blijven op het moment dat er van deze diensten gebruik moet worden gemaakt. We vinden dat de hulpdiensten letterlijk en figuurlijk in de buurt moeten zijn. Daar maken we ons sterk voor.

Wat gaan we doen

- We blijven (politiek-)bestuurlijk de ontwikkelingen op gebied van de capaciteit en dienstverlening van de hulpdiensten monitoren. We blijven aandacht vragen voor de lokale problematiek bij regionale en provinciale besluitvorming, bijvoorbeeld bij het vaststellen eind 2019 van het politiebeleid en de politieformatie in het nieuwe Beleidsplan Politie Eenheid Limburg
- We zetten extra capaciteit in op o.a. ondermijning, zorg en veiligheid en toezicht en handhaving met daarbij nadrukkelijk lokale afstemming en samenwerking tussen politie en BOA (zie ook bij 2.3.4)
- Op regionaal niveau wordt ingezet op de uitdaging om de paraatheid van de brandweer op orde te houden. We kunnen verder op lokaal niveau de activiteiten ondersteunen die de aangroei van vrijwilligers voor de brandweer, stimuleren. Denk hierbij aan de gemeente als werkgever, eventueel ZZP-ers die overdag in de gemeente Mook en Middelaar thuiswerken en het versterken van de relatie met het lokale bedrijfsleven (de werkgevers van de brandweervrijwilligers).
- We ondersteunen gewenste ontwikkelingen m.b.t. de versterking van de AED netwerken in Mook en Middelaar
- We zorgen dat we regulier de prestatiecijfers van onze hulpdiensten ontvangen, waarmee we de ontwikkelingen bij hulpdiensten kunnen monitoren

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W2015	W2016	W2017	W2018
Reactietijd prio1 ritten politie (binnen 15 mins)	70,7	74,6	74,5	67,4
Reactietijd spoed / A1 ritten ambulance (binnen 15 mins)	nnp	nnp	nnp	82,7%
Gemiddelde opkomsttijd brandweer (binnen 15 mins)	nnp	7.51 min	9.11 min	8.53 min

NB de beleidsindicatoren worden nog aanscherpt en aangevuld bij de investering op "hulpdiensten in de buurt" en de doorontwikkeling van de ondersteunende organisatie en sturing (prioriteit 6, zie paragraaf 2.3.6).

2.3.6 Doorontwikkeling ondersteunende organisatie en sturing

Om een effectief veiligheidsbeleid te kunnen voeren, is het van belang de ondersteunende organisatie op orde te hebben, een goede informatiepositie te ontwikkelen en verzamelde en vastgelegde informatie ook om te zetten in 'intelligence'. Bij 'intelligence' gaat het om geanalyseerde informatie op grond waarvan beslissingen worden genomen over de uitvoering van veiligheidstaken. De basis is het goed in kaart brengen en analyseren van risico's, gebeurtenissen, signalen en trends op gemeente- en dorpsniveau. Het doel van het opbouwen van deze 'intelligence' is om (bij) te kunnen sturen op beleid en aanpak en inzicht te hebben in de inzet van capaciteit en focus van maatregelen. Daarnaast is het, om effectief integraal te kunnen samenwerken, van belang om aan goede dossieropbouw te doen en in lijn met de vereisten van de privacywetgeving informatie te kunnen delen met ketenpartners.

Het is verder belangrijk dat er sprake is van een doordachte en gerichte informatievoorziening en communicatie over de feitelijke veiligheidssituatie en wat daaraan gedaan wordt. Dit kan met name een rol spelen wanneer er objectief gezien weinig of geen incidenten plaatsvinden, maar toch sprake is van een relatief hoog onveiligheidsgevoel. Één bepaald incident (zelfs buiten de eigen gemeentegrenzen) kan een groot onveiligheidsgevoel teweeg brengen. Voor het begrip veiligheid is het dus relevant dat niet alleen het verbeteren van de feitelijke veiligheidssituatie (objectieve veiligheid) aandacht krijgt maar ook het verminderen van de gevoelens van onveiligheid (subjectieve veiligheid). Bewust communiceren over de stand van de gemeente op gebied van veiligheid en "behaalde successen" kan dan ook van positieve invloed zijn hoe de inwoner de veiligheid in de gemeente ervaart.

Waarom is het een prioriteit?

- 'Intelligence' stelt ons en onze ketenpartners in staat om schaarse capaciteit beter te richten en inzet te bepalen, elkaar daarmee te versterken bij preventie en repressie en zo effectiever veiligheidsdoelen te behalen
- De nieuwe privacy wetgeving (algemene verordening gegevensverwerking (AVG) vereist een aantal extra maatregelen en heeft de verantwoording op het zorgvuldig omgaan met gegevens verzaamd. Aangezien er steeds meer wordt samengewerkt in de veiligheidsketen en domein overschrijdend (bijv. met Sociaal Domein), is het van belang de ontwikkelingen op dit vlak zorgvuldig te vertalen naar afspraken over gezamenlijke dossieropbouw en het vastleggen en delen van informatie

Waar staan we nu?

Het vergelijken van cijfers op de gebied van openbare orde en veiligheid uit de afgelopen jaren is erg lastig gebleken. Dit is deels gelegen in het feit dat de politieorganisatie, registratiemethodieken en-systemen en daarbij behorende rapportageverantwoordelijkheden veel gewijzigd zijn en de cijfers daarmee de afgelopen jaren slecht vergelijkbaar waren. Sinds 2018 functioneert er echter een nieuw uitgebreid, rapportagesysteem bij de politie, dat gekoppeld is aan de landelijke politieorganisatie. De nieuwe manier van (openbaar) rapporteren van de politie, waarbij zoveel mogelijk is getracht met terugwerkende kracht cijfers vergelijkbaar te maken, geeft ons nu beter zicht op trends en ontwikkelingen in de afgelopen jaren. Daarmee wordt het ook mogelijk de cijfers in de systemen te duiden en effecten van inzet van capaciteit en maatregelen op lokaal niveau beter te monitoren.

Politiecijfers zijn niet de enige bron van cijfers voor ons gemeentelijk veiligheidsbeleid en de manier van werken. Meldingen over veiligheid- en leefbaarheidsthema's in onze eigen systemen en die van de politie worden op het moment nog op verschillende wijzen geregistreerd en zijn daarmee niet goed in samenhang te gebruiken. Voorbeeld is het thema drugsoverlast en –criminaliteit: in de politiestystemen worden meldingen met betrekking tot alcohol- en drugsoverlast onder één incidentcode geregistreerd. Binnen de gemeentelijke organisatie is er bij de registratie van overlastmeldingen en handhavingsverzoeken niet direct terug te vinden wat de onderliggende problematiek is (bijv. overlast in verband met alcohol en drugs en/of overlast door psychische problematiek). De registratie van de melding richt zich hier voornamelijk op de overlastvorm (bijv. vervuiling en vernieling in de openbare ruimte of 'sociale overlast').

We hebben binnen de gemeentelijke organisatie veel informatie, die we nu in meer of mindere mate gebruiken voor analyse, evaluatie en besluitvorming. Er is echter nog winst te behalen in het registreren van meldingen en incidenten, het opbouwen van casusdossiers en het omzetten van deze informatie in effectieve integrale aanpakken, rapportages om kennis en inzicht ('intelligence') te verkrijgen.

Ambitie

We willen op basis van duiding van objectieve cijfers en de meting van subjectieve veiligheid kunnen communiceren over het veiligheidsniveau in de gemeente en de verschillende dorpen en buurten. We maken trends en ontwikkelingen hierin inzichtelijk en duiden deze, afgezet tegen andere gemeenten en de landelijke stand van zaken. We benutten de informatie die binnen onze gemeente aanwezig is om, samen met onze ketenpartners, veiligheidsissues zo effectief mogelijk aan te pakken met de beschikbare schaarse capaciteit.

Beleidsindicatoren

Omschrijving	W2015	W2016	W2017	W2018	W2019
Gemiddelde cijfer veiligheidsgevoel TIP	N.A.	N.A.	N.A.	N.A.	7,4

NB de beleidsindicatoren worden nog aanscherpt en aangevuld bij de doorontwikkeling van de ondersteunende organisatie en sturing (zie hieronder).

Wat gaan we doen

- We vertalen de beleidsprioriteiten uit het Integraal Veiligheidsbeleid naar congruente beleidsindicatoren met objectieve cijfers, waarop in de reguliere verantwoordingsmomenten gerapporteerd wordt
- We maken in de gemeente (o.a. op het gebied van toezicht en handhaving) en met onze ketenpartners afspraken over de vastlegging en rapportage van gegevens om tijdens de reguliere verantwoordingsmomenten om deze cijfers te kunnen delen en waar nodig op basis hiervan te kunnen bijsturen
- We zorgen voor zorgvuldige gezamenlijke dossieropbouw en informatie-uitwisseling tussen betrokken partijen om tot een effectieve integrale aanpak te komen, effectiviteit van ingezette maatregelen te kunnen monitoren en waar nodig de aanpak te verstevigen indien problemen blijven voortduren of terugkeren. Voorbeeld is het verrijken van de ondermijningsbeelden die door het RIEC worden opgeleverd
- We meten 1 keer per 2 jaar de subjectieve veiligheid in Mook en Middelaar door middels een TIP onderzoek te vragen naar een gemiddeld rapportcijfer voor de veiligheid in de gemeente. Daarnaast vragen we om input voor bijsturing van prioriteiten in het Integrale Veiligheidsbeleid en eventueel in te zetten activiteiten.
- We versterken op de geprioriteerde thema's de signaalfunctie vanuit de inwoners middels aansluiting bij de dorps- en wijkraden en de ontwikkelingen in de kernen.

Bijlage 1 Lijst van afkortingen en begrippen

AED	Automatische externe defibrillator
AOV	Ambtenaar openbare orde en veiligheid
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
BIBOB	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BOPZ	Wet Bijzondere opnemings in psychiatrische ziekenhuizen
Burgernet	Een door de overheid en politie opgezet netwerk van inwoners die alerteringen ontvangen en daarmee een bijdrage leveren bij opsporingen en vermissingen.
CCV	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
DOR	Digitaal Opkopers Register
Driehoek	Bestuurlijk overlegorgaan tussen politie (teamchef), openbaar ministerie (officier van justitie) en gemeente (burgemeester)
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
HIC	High Impact Crimes is een verzamelnaam voor delicten als woninginbraak, overvallen, straatroof en geweldsmisdrijven. Deze delicten hebben veel overeenkomsten zowel qua aard als qua dadergroepen en aanpak. De impact van HIC-delicten is groot. Niet alleen voor het slachtoffer, maar ook voor de directe omgeving. Het veiligheidsgevoel in de maatschappij kan door High Impact Crimes worden aangetast.
Huisverbod	Wettelijke bevoegdheid v.d. burgemeester om een persoon van wie een ernstige dreiging van huiselijk geweld uitgaat <u>tijdelijk</u> de toegang tot zijn woning te ontzeggen.
IBS	In Bewaring Stelling
IVP	Integraal Veiligheidsplan
KBO	Katholieke Bond Ouderen
KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
KVB	Keurmerk Veilig Buitengebied
LAA	Landelijke Aanpak Adresfraude
LVB	Licht Verstandelijke Beperking: Mensen met LVB hebben een IQ tussen de 50 en de 70 en beperkingen in het sociaal aanpassingsvermogen. De combinatie van een licht verstandelijke beperking en psychische, emotionele en/of psychiatrische problemen kan bij deze doelgroep tot (ernstige) gedragsproblematiek leiden.
Min J en V	Ministerie van Justitie en Veiligheid
OOV	Openbare orde en veiligheid
OM	Openbaar Ministerie
OMG	Outlaw Motorcycle Gang
PGA	Persoonsgerichte aanpak
PKVW	Politiekeurmerk Veilig Wonen
RBT	Robuust Basis Team
RIEC	Regionaal Informatie en Expertisecentrum
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
RVP	Regionaal Veiligheidsplan Limburg
TIP	Onderzoeksinstrument met gebruik van burgerpanels
Top-X	Door de driehoek geprioriteerde lijst van personen (plegers van delicten met grote impact op slachtoffers, draaideurcriminelen en stelselmatig overlast gevenden en casuïstiek met een grote complexiteit) die voor grote maatschappelijke kosten en onveiligheidsgevoelens zorgen
UVP	Uitvoeringsprogramma
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPT	Veilige Publieke Taak
VRLN	Veiligheidsregio Limburg Noord
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
Wvggzg	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (voorheen BOPZ)
ZV-overleg	Zorg- en veiligheidsoverleg
ZSM	Zo Spoedig, Slim, Simpel, Samen Mogelijk (werkwijze van het OM waarmee een versnelling in het afdoeningsproces wordt gerealiseerd)

Bijlage 2 Landelijke veiligheidsagenda⁷

1. Ondernijning

Bij ondernijnde criminaliteit gaat het om een breed scala aan criminele fenomenen en de ondernijnde werking die daarvan uitgaat op de samenleving. De verwevenheid met de legale wereld heeft vergaande consequenties. De combinatie van omvangrijke criminele vermogens en de toegang tot zware geweldsmiddelen stelt criminele netwerken in staat invloed te verwerven in maatschappelijke sectoren en ongewenste druk uit te oefenen in de samenleving. Dit gaat gepaard met bedreiging van de integriteit van het openbaar bestuur en van overheidsambtenaren. Dit leidt tot aantasting van het rechtsgevoel en van de rechtsstaat en zijn instituties. Uit alle beschikbare bronnen blijkt dat de drugsindustrie qua omvang de grootste illegale markt is. De goede logistieke voorzieningen maken ons land een goed knooppunt voor de handel in drugs. Direct gerelateerd daaraan zijn de omvangrijke criminele winsten die worden wigwassen, een onmisbaar onderdeel van het criminele bedrijfsproces en de motor van het criminele bedrijf. Maar de ondernijnde effecten van de drugsindustrie strekken zich nog verder uit. Gevaren als drugslabs- en plantages in woonwijken, het dumpen van giftig chemisch afval, de intimiderende aanwezigheid van OMG's, het gebruik van excessief geweld in de openbare ruimte, gefaciliteerd door bezit van en handel in zware automatische vuurwapens, bedreiging van lokale bestuurders en andere overheidsdienaren, intimidatie en corruptie en het ontstaan van parallelle samenlevingen in sommige wijken hangen nauw samen met de illegale drugsindustrie.

2. Mensenhandel

Mensenhandel is een vorm van criminaliteit die vaak onopgemerkt blijft als er geen gerichte aandacht voor is. Het is daarom van belang dat de kennis over dit fenomeen en de verschillende uitingsvormen verder toeneemt. Gevallen van (mogelijke) uitbuiting verschillen van aard (seksuele uitbuiting, criminele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en gedwongen orgaanverwijdering) en context. Bepaalde vormen (arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting) en slachtoffers (mannelijke slachtoffers van seksuele uitbuiting en minderjarige slachtoffers) worden door professionals en de maatschappij niet altijd herkend. De integrale aanpak van mensenhandel is vaak complex en arbeidsintensief, zeker als er grote (internationale) netwerken achter schuil gaan of er sprake is van multi-problematiek bij slachtoffers en daders. Een groot aantal slachtoffers komt bovendien uit het buitenland.

3. Cybercrime en online kindermisbruik

Cybercrime heeft vele gezichten. De gevolgen kunnen zeer ingrijpend zijn voor slachtoffers. Criminelen richten zich onder meer op het inbreken in computers voor nieuwe vormen van diefstal en afpersing van inwoners en bedrijven, op het platleggen van websites, op bedrijfsspionage. Een zo veelomvattend fenomeen vraagt om een integrale aanpak van preventie, het voorkomen van dader- en slachtofferschap, opsporing en vervolging tot het terugdringen van recidive. Ditzelfde geldt voor online kindermisbruik. Het aantal meldingen van online seksueel kindermisbruik is sinds 2014 exponentieel gestegen. Bij de toename spelen ontwikkelingen in de samenleving een belangrijke rol: technologische ontwikkelingen, de beschikbaarheid van apparaten en toenemend gebruik van internet/sociale media die het vervaardigen, delen en verkrijgen van kinderporno vergemakkelijken.

4. Executie van straffen, gericht op onvindbaren

Wie veroordeeld wordt, moet de opgelegde straf ook ondergaan. Dat is belangrijk voor het slachtoffer, de samenleving en voor een geloofwaardig strafrechtstelsel. Op dit moment worden 90% van de opgelegde vrijheidsstraffen binnen 24 maanden ten uitvoer gelegd. Van ongeveer 1% start de tenuitvoerlegging in het derde jaar na onherroepelijke veroordeling. Er resteert een groep, die niet via het reguliere opsporingsproces wordt aangehouden met als gevolg openstaande vrijheidsstraffen. Met partners neemt de politie deel aan het landelijk programma 'Onvindbare veroordeelden', gericht op het vinden van signaleerde personen met veroordelingen die er toe doen.

⁷ Brief van Min J en V aan Tweede Kamer van 14 november 2018

Bijlage 3 Ketenpartners

Inwoners

Inwoners zijn in de eerste plaats een partner van de gemeente bij veiligheid. Zij zijn degene die het meest merken van veranderingen op het gebied van veiligheid, maar ook degene die een wezenlijke bijdrage kunnen leveren in de veiligheid op straat en het veiligheidsgevoel. Met de veranderende rol van de overheid verandert ook de rol van de inwoner in de aanpak van veiligheidsproblematiek. Steeds meer zal een beroep gedaan worden op de eigen kracht van inwoners. Het bundelen van de krachten van inwoners, al dan niet via dorps- en wijkraden en via communicatiemiddelen als whatsapp-groepen, is daarbij een voorwaarde voor succes.

Ondernemers

Betrokkenheid van ondernemers en het gevoel verantwoordelijkheid te hebben voor de aanpak van onveiligheid kan een belangrijk verschil maken in de aanpak van veiligheidsproblematiek. De eigen kracht van ondernemers om te werken aan veiligheid en onveiligheidsgevoelens is daarbij steeds meer van belang vanwege de veranderende rol van de overheid. Het bundelen van de krachten van verschillende ondernemers, in informeel overlegvorm of formeel georganiseerd in ondernemersverenigingen, is daarbij een voorwaarde voor succes.

Politie

Bij veiligheid wordt vaak snel gedacht aan het optreden door de politie. De politie vervult een essentiële rol in het bevorderen van de veiligheid en in het optreden tegen criminaliteit, zowel preventief als repressief. Niet altijd is het terecht dat enkel aan de politie wordt gedacht. Er zijn meer partners die een belangrijke rol spelen in het veiligheidsdomein. De politie zorgt wel voor een brug naar partners in veiligheid en vervult een rol in het sluitstuk van de veiligheidsketen, daar waar repressief optreden noodzakelijk is.

OM

Het Openbaar Ministerie (OM) is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke rechtshandhaving. Daarnaast heeft het OM gezag over de opsporingstaken van de politie, waarmee een belangrijk deel van de politiecapaciteit is gemoeid. Voor de gemeente is het OM een belangrijke samenwerkingspartner, zeker waar het gaat om de aanpak van bijvoorbeeld veelplegers en georganiseerde criminaliteit.

Halt

Halt richt zich op het voorkomen en bestrijden van jeugdcriminaliteit. Halt heeft de wettelijke taak om grensoverschrijdend gedrag van jongeren te bestraffen middels een Halt-straf opgelegd. Ook op het gebied van preventie is Halt actief (op scholen, sportverenigingen en in de wijk) om te voorkomen dat gedrag van jongeren of jeugdgroepen escaleert en strafbaar gedrag te bestraffen. Halt werkt samen met partners in de straf- en zorgketen, zoals gemeenten, politie, scholen, wijkbewoners en jongerenwerk.

Woningcorporaties (Destion en Mooiland) en (grote) particuliere verhuurders

Woningcorporaties en (grote) particuliere verhuurders zijn verantwoordelijk voor een goede staat van hun vastgoed. Zij hebben ook een belangrijke rol ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid. Hierbij moet vooral gedacht worden aan het signaleren en aanpakken van overlast gevende huurders maar bijvoorbeeld ook in de bestrijding van hennepcultuur.

Overige partners uit sociaal domein

Naast de hierboven met naam en toenaam genoemde partners kent het veiligheidsveld nog vele andere partners zoals welzijnsorganisaties, jongerenwerk, maatschappelijk werk, verslavingszorg, gezondheidsdienst, schuldhulpverlening, Centrum voor Jeugd en Gezin, verenigingen en scholen etc.

Veiligheidsregio Limburg Noord

In de Wet veiligheidsregio's is vastgelegd dat ons land 25 veiligheidsregio's telt. De 15 Noord-Limburgse gemeenten hebben het beheer op het gebied van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing uitbesteed aan VRLN via een gemeenschappelijke regeling.

Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC)

Tien Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's) en het Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC) richten zich op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit. Ze verbinden informatie, expertise en krachten van de verschillende overheidsinstanties (Nationale Politie eenheid Limburg, Arrondissementsparket Limburg, Belastingdienst, Douane, FIOD, Koninklijke Marechaussee, Inspectie

SZW, IND, Provincie Limburg). Daarnaast stimuleren en ondersteunen de RIEC's en het LIEC de publiek-private samenwerking bij de aanpak van ondermijning. Het RIEC waar we in Mook en Middelaar mee samenwerken richt zich op de ondermijning in heel Limburg en zetelt in Maastricht.

Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord (ZVHLN)

Het Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord is een regionaal samenwerkingsverband tussen partners in Limburg-Noord uit de strafrecht- en zorgketen en gemeentelijke partners. Samen pakken zij complexe problematiek aan en dringen zo overlast, huiselijk geweld en criminaliteit terug. Diensten die het ZVHLN leveren zijn: consultatie en advies, procesregie op multi-complexe casuïstiek middels PGA, en het signaleren van beleidsknelpunten. PGA staat voor persoonsgerichte aanpak voor daders van geweldsdelicten / misdrijven met een grote impact (High Impact Crimes), nazorg bij detentie, criminele kopstukken van problematische jeugdgroepen en door de driehoek geprioriteerde Top-X-plegers.

Veiligheidshuis Gelderland Zuid (VHGZ)

Het Veiligheidshuis Gelderland Zuid is eenzelfde samenwerkingsverband als het Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord, alleen dan gericht op de ketenpartners in Gelderland Zuid. Primair werken we vanuit Mook en Middelaar met het ZVHLN, gezien onze veiligheidspartners in Limburg zitten. Echter zitten vele van onze zorgpartners in Rijk van Nijmegen en we hebben ook regelmatig op casusniveau te maken met casuïstiek die zich deels afspeelt in Gelderland. Daarnaast hebben we voor inwoners van Mook en Middelaar in Gelderland samenwerkingsafspraken met Veilig Thuis en de Raad van de Kinderbescherming en zijn zij als partners onderdeel van het samenwerkingsverband VHGZ. We kunnen, waar opportuun, dan ook middels een speciaal voor Mook en Middelaar opgesteld samenwerkingsconvenant tussen de twee zorg- en veiligheidshuizen gebruik maken van de diensten van het VHGZ.

Bijlage 4 Wetgeving en overige beleidsdocumenten

Samenwerkingsconvenanten

- Convenant Zorg- en Veiligheidshuis Limburg Noord
- Convenant RIEC Limburg
- Convenant Landelijke aanpak adreskwaliteit

Landelijke wetgeving / Bijzondere Wetten

- Algemene Wet Bestuursrecht
- Politiewet 2012
- Wet veiligheidsregio's
- Bouwbesluit, incl. besluit Brandveilig Gebruik Overige Plaatsen
- Gemeentewet
 - Artikel 36 - 69: verbiedt o.a. de uitoefening van met het ambt onverenigbare functies en schrijft voor dat de burgemeester actief de integriteit bevordert
 - Artikel 151b: preventief fouilleren
 - Artikel 151c: cameratoezicht
 - Artikel 154b: bestuurlijke boete overlast in de openbare ruimte
 - Artikel 172: Algemene bevoegdheid tot handhaving openbare orde (Wet MBVEO - Voetbalwet/bevelen bestrijding ernstige overlast, incl. bevelen 12-minners)
 - Artikel 174: toezicht op openbare samenkomsten, gemakkelikheden, en inrichtingen
 - Artikel 174: Wet Victoria - sluiting woning n.a.v. ernstige overlast en verstoring openbare orde
 - Artikel 175: Noodbevel
 - Artikel 176: Noodverordening
- Wet aanpak woonoverlast: geven van gedragsaanwijzingen bij langdurige en ernstige overlast
- Wet middelenonderzoek geweldplegers: bevoegdheid politie om bij geweldsdelicten een alcohol- en drugstest uit te voeren
- Wet BOPZ: opleggen Inbewaringstelling (IBS) - verplichte opname psychiatrische instelling
- Wet Tijdelijk Huisverbod: opleggen huisverbod bij (dreiging van) huiselijk geweld
- Opiumwet 11a en 13b: Wet Damocles woningen en lokalen
- Wet BIBOB: bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur en geeft instrumenten o.g.v. ondermijning door georganiseerde criminaliteit
- Drank en Horecawet (DHW)
- Jeugdwet
- Wet sociale veiligheid op school
- Zorgplicht sociale veiligheid leerlingen op school
- Wet gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen
- Wet Publieke Gezondheidszorg: bevoegdheden m.b.t. publieke gezondheid en infectieziekten
- Wet op de lijkbezorging

In ontwikkeling / tijdelijk

- Wetsvoorstel "wet regulering prostitutie en aanpak misstanden seksbranche"
- Wetsvoorstel "wet verplichte GGZ"; ter vervanging van de wet BOPZ per 1/1/2020
- Tijdelijke Wet Bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding

Lokale kaders

- Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Mook en Middelaar
- Nuloptiebeleid coffeeshops Gemeente Mook en Middelaar

Bijlage 5 Kenmerken Gemeente Mook en Middelaar van invloed op IVB

De specifieke kenmerken van de gemeente Mook en Middelaar, in vergelijking met andere gemeenten in Nederland en Limburg, hebben invloed op de veiligheidsrisico's en het aantal potentiële en opgetreden incidenten en casuïstiek in onze gemeente. Ze zijn richtinggevend bij het opstellen van het Integraal Veiligheidsplan (IVP), waarin het beleid en het uitvoeringsprogramma zijn beschreven, en vergen op onderdelen een specifieke focus en aanpak op het gebied van veiligheid:

- De kleinste gemeente van Limburg en één van de kleinste gemeenten in Nederland
- bestaande uit 4 dorpse kernen: Mook (gemeentehuis), Middelaar, Molenhoek en Plasmolen en een 4-tal buurtschappen: de Bisselt, Heikant, Katerbosch en Riethorst
- relatief hoogopgeleide inwoners met een gemiddeld hoger inkomen (hoge sociaal-economische status / SES-score)⁸
- relatief groot aantal ouderen (vergrijzende bevolking)
- actieve, ondernemende en betrokken inwoners, een sterk sociale cohesie met georganiseerde dorpen en wijkraden en een actief verenigingsleven. Inwoners zijn sterk verweven met hun eigen kern
- korte lijnen naar de gemeente; toegankelijke burgemeester en wijkagent met eigen lokale spreekuur
- allochtone bevolking is ten opzichte van de overige gemeenten in de regio klein
- met de relatief kleine groep jongeren in de gemeente gaat het gemiddeld goed, gemeten aan het landelijk en regionaal niveau (gezondheid, geluk, (cyber)pesten). Negatieve uitschieter die van impact is op de openbare orde en veiligheid in de gemeente is de mate van risicovol gedrag onder jongeren (spijbelen, softdrugsgebruik en seksualiteit). Deze is iets groter dan leeftijdsgenoten in de regio. Daarnaast is aandacht nodig voor opkomende hard/partydrugs als XTC en lachgas⁹
- in de gemeente Mook en Middelaar werken de scholen volgens de Gezonde Schoolaanpak en is er aandacht voor de thema's pesten, genotmiddelen en seksualiteit. Er wordt regionaal gewerkt om spijbelgedrag terug te dringen, waarvan de leerplichtambtenaar van de Gemeente Mook en Middelaar onderdeel is
- onderdeel van de langgerekte flessenhals van Limburg, grenzend aan buurland Duitsland en de provinciale grens met Noord-Brabant en Gelderland
- vanwege haar geografische ligging een sterke binding met het Rijk van Nijmegen. De contracten op gebied van zorgfaciliteiten zijn voor de inwoners van Mook en Middelaar merendeels in Nijmegen georganiseerd
- brug tussen [Maas](#) en heuvelland. De heuvels, bos en heide maken de gemeente grotendeels tot een bijzonder natuurgebied
- landelijke karakter van het gebied met buitengebied en de aanwezige landbouw en veeteelt met schuren en loodsen
- de aanwezigheid van een belangrijke toegangsweg (A73) en sluiptverkeer van en naar Duitsland
- de aanwezigheid van een NS-station Mook-Molenhoek
- de ligging aan de Maas met de Mookerplas
- een aantal kleine tot middelgrote recreatieve voorzieningen (o.a. recreatieterreinen) en een grote mate van toeristische horeca
- het cultureel karakter en erfgoed

Trends & ontwikkelingen

We hebben als gemeente Mook en Middelaar met een aantal landelijke en regionale trends en ontwikkelingen te maken die ook op lokaal niveau om actie vragen en meegenomen zijn bij het opstellen van deze beleidsnota:

- De geregistreerde, voor de burgers meest ingrijpende, criminaliteit (High Impact Crimes zoals woninginbraken, straatroven en overvallen) neemt af;
- De minder zichtbare criminaliteit (ondermijning, fraude en oplichting) neemt toe;
- Door technologische ontwikkelingen en ondersteuning door systemen is er steeds meer data en informatie beschikbaar die binnen het veiligheidsdomein gebruikt kunnen worden
- De focus op het professionaliseren van de samenwerking binnen de gemeente en de ketenregie met lokale en regionale partners om integraal casuïstiek op verschillende terreinen aan te pakken
- Meer sturing vanuit de overheid op burgers om vanuit eigen kracht aan de slag te gaan met vraagstukken, ook veiligheid gerelateerd

⁸ GGD Gezondheidsmonitor 2016 (18-64 jaar en 65+).

⁹ GGD Jongerenmonitor 2015-2016

- Binnen de gemeente en ook bij de Nationale Politie wordt er ingezet op het wijkgericht werken en het versterken van maatwerk gerichte inzet dichtbij de burger. Daarmee wordt ook de sturing van de inzet bij ketenpartners op lokaal niveau verstevigd
- Ontwikkeling politiestructuren en eenduidigheid sturingscijfers, met sinds medio 2018 openbare publicatie van politiecijfers per gemeente
- Vermaatschappelijking en extra-muralisering van zorg (langer thuis wonen, meer terugvallen op eigen netwerk)
- Individualisering en verslechtering van begrip voor elkaar
- Ontgroening en vergrijzing, waardoor meer druk komt te staan op jongeren m.b.t. maatschappelijke bijdrage (betaald- en vrijwilligerswerk en zorg voor ouderen en kwetsbare inwoners)
- Ontwikkelingen in de GGZ en brede zorgsector (nieuwe verplichte GGZ wetgeving en knelpunten in capaciteit in de zorg)
- Stijging van het aantal agrarische ondernemers met financiële uitdagingen en meer leegstandlocaties in de agrarische sector

De kenmerken van onze gemeente en de van invloed zijnde trends en ontwikkelingen zijn ook terug te zien in de bij ons bekende incidentcijfers en ingezette maatregelen op casusniveau¹⁰. Bij het opstellen van het Integraal Veiligheidsbeleid van de Gemeente Mook en Middelaar is zo veel mogelijk met deze trends en ontwikkelingen rekening gehouden. Na vaststelling van het beleid, worden deze trends en ontwikkelingen ook meegenomen in het uitvoeringsprogramma bij de verder vertaald naar de lokale veiligheidsaanpak.

¹⁰ Zie bijlage 7: ondersteunende cijfers

Bijlage 6: Ondersteunende politiecijfers Gemeente Mook en Middelaar

	Toelichting	2014	2015	2016	2017	2018
Criminaliteit						
Woningcriminaliteit	Diefstal/inbraak woning, box, garage, schuur, tuinhuis	42	33	50	48	18
Voertuigcriminaliteit	Diefstal uit/vanaf voertuigen en van voertuigen, brom-, snor-, fietsen en overige voertuigen	89	87	60	70	44
Bedrijfscriminaliteit	Diefstal/inbraak bedrijven en instellingen en winkeldiefstal	11	12	12	2	4
Overige vermogensdelicten	Zakkenrollerij, diefstal dieren, verduistering, heling, chantage/afpersing	50	23	27	27	17
Gewelddelicten	Moord, doodslag, openlijk geweld, bedreiging, mishandeling, straatroof, overval	9	14	14	9	24
Zedendelicten	Openbare schennispleging, verkrachting, aanranding, incest/afhankelijkheid/wilsonbekwame, sexting, grooming	1	1	4	1	7
Aantasting openbare orde en - ruimte	Brand, brandstichting, aantreffen explosief, vernieling, vandalisme	41	28	42	32	21
Illegale handel	Drugshandel en -vervaardiging, mensensmokkel, (vuur)wapenhandel en -bezit, fraude	8	28	21	20	23
Horizontale fraude	Financiële fraude (o.a. skimming en phishing), fraude in de zorg (o.a. PGB), internet gerelateerde fraude (cybercriminaliteit)	0	16	20	17	21
Overlast (incidenten) <i>Geregistreerde incidenten bij politie</i>						
Overlast	Drugs/drankoverlast	8	3	6	8	8
	Verkeersoverlast	25	27	16	9	5
	Burengerucht en huiselijk geweld	18	21	14	8	19
	Overlast door persoon met verward gedrag	10	10	18	11	28
	Overlast jeugd en zwervers	40	47	74	35	22
Vuurwerk	Illegaal afsteken en bezitten, geluidshinder	39	24	25	23	14
Milieu	Bodem, water, afval, geluid, dierenoverlast	45	49	65	72	38
Verkeersongevallen	Ongevallen met letsel, dodelijke afloop en verlaten plaats na ongeval	25	31	22	21	28